

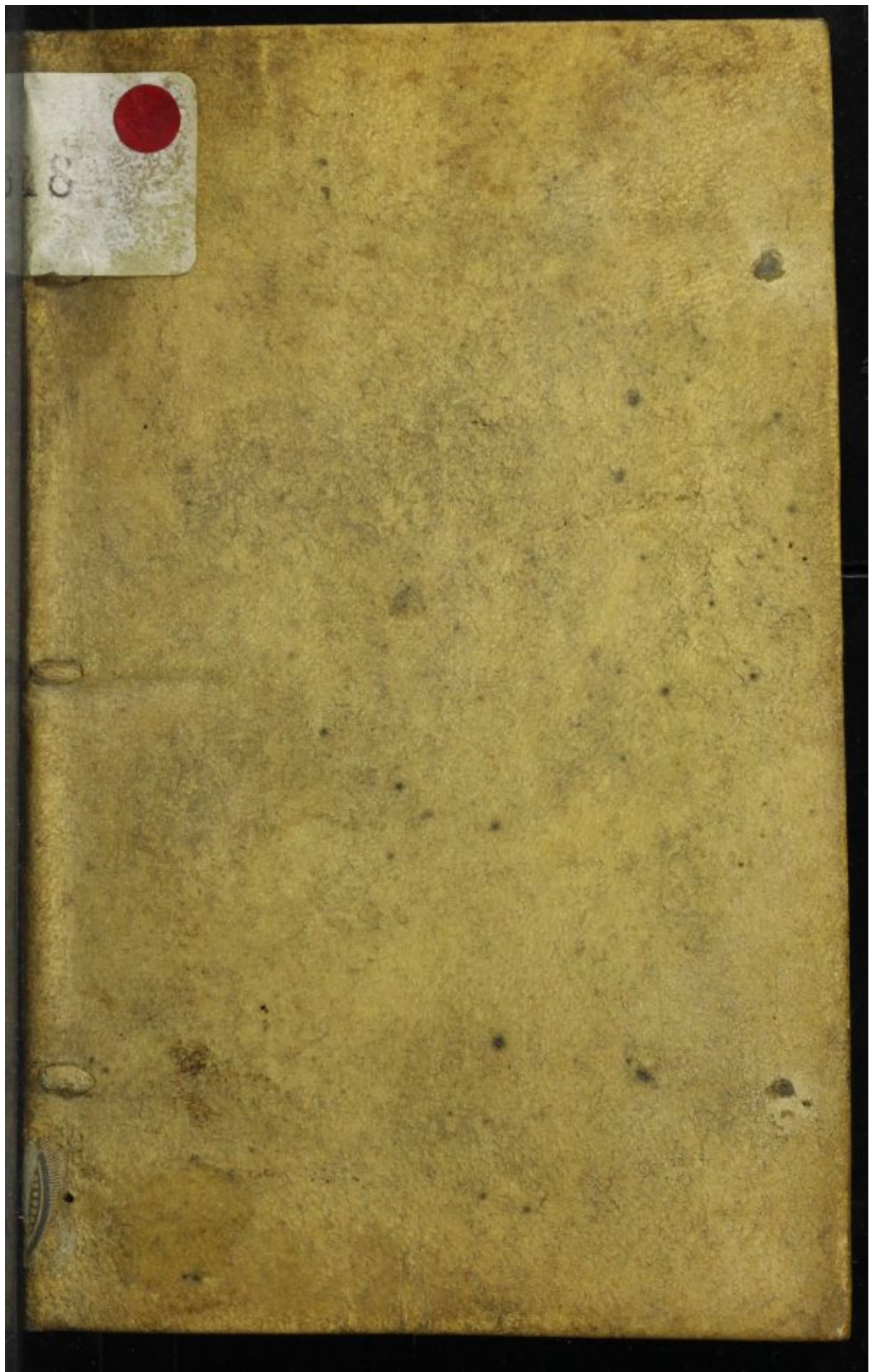
Thomas d'Aquin / Lulle, Raymond / Roquetaillade, Jean de / Van Broekhuizen, Daniel. *Secreta Alchimiae Magnalia D. Thomae Aquinatis, de corporibus supercœlestibus, & quòd in rebus inferioribus inveniantur, quoque modo extrahantur : de lapide minerali, animali, & plantali. Item thesaurus alchimiae secretissimus ; quem dedit fratri suo Reinaldo. Accessit et Joannis de Rupescissa liber lucis, ac Raymundi Lullii opus pulcherrimum, quod inscribitur clavicula & apertorium in quo omnia quæ in opere alchimiae requiruntur, venustè declarantur, & sine quo, ut ipse testatur Lullius, alii sui libri intellegi nequeunt. Opera Danielis Brouchisii artium & medicinæ doctoris. Cum præfatione D. Joannis Heurnii. Editio tertia*

Licence ouverte. - Exemplaire numérisé: BIU Santé (Paris)

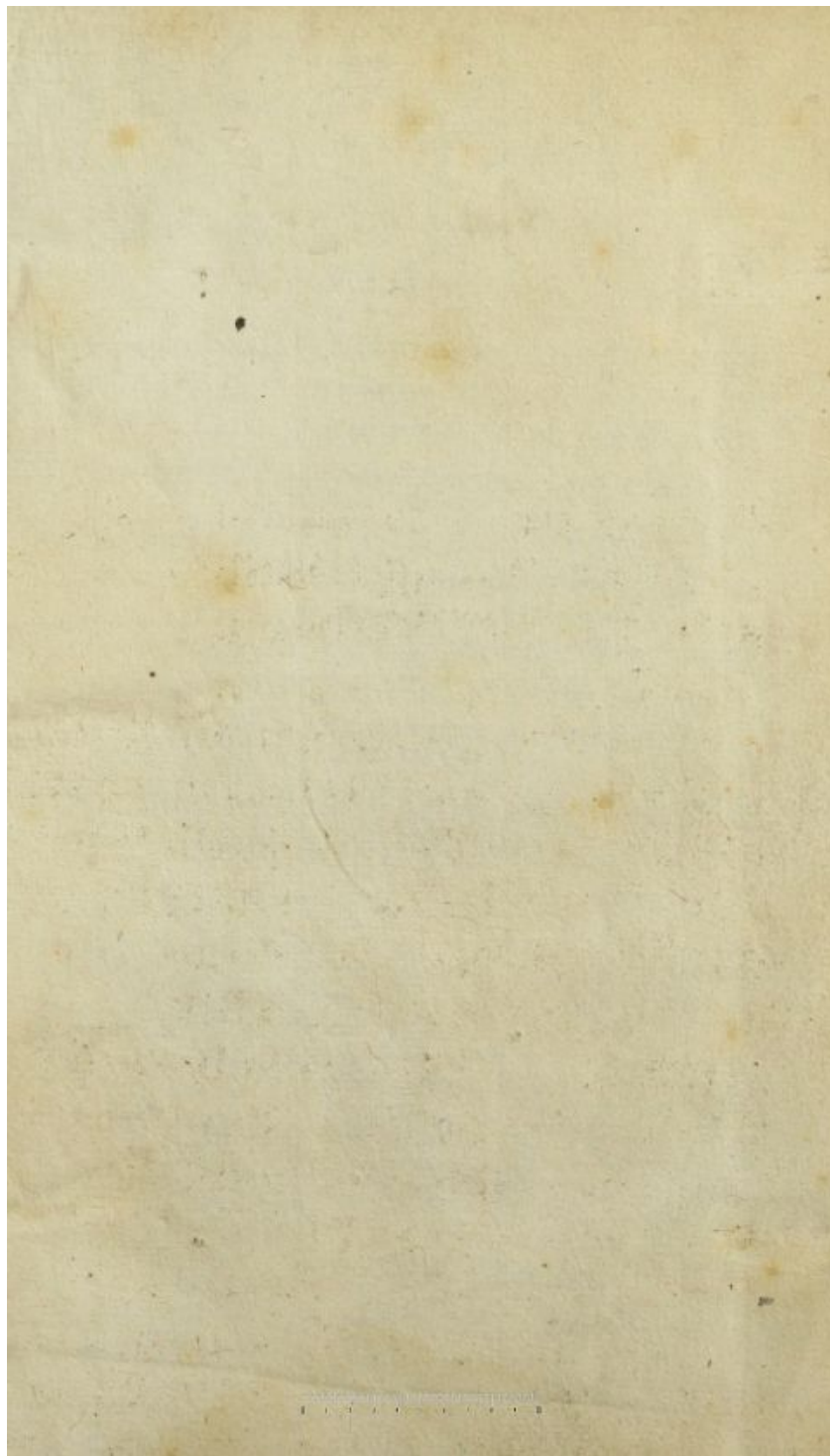
Adresse permanente : http://www.biusante.parisdescartes.fr/histmed/medica/cote?pharma_res011148

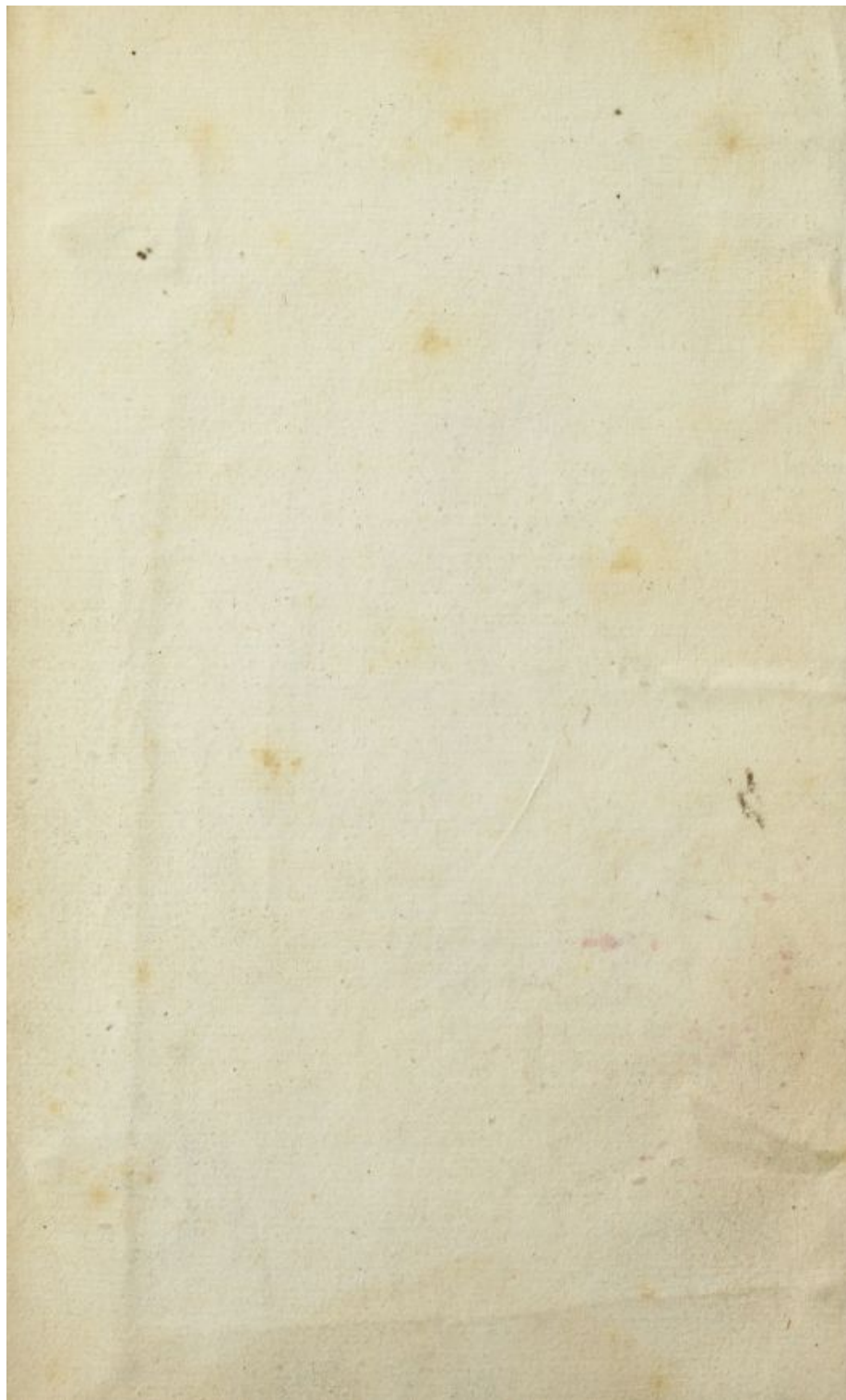
Lugdunl Batavorum, ex officina Thomæ Basson. M. D. CII., 1602.











11148 11148 11148
SECRET A
ALCHIMIAE
MAGNALIA D. THOMÆ
AQVINATIS,

De Corporibus supercœlestibus, & quodd in rebus
inferioribus inveniuntur, quoque modo extra-
hantur: De Lapide minerali, animali, & plantali.

Item Theſaurus Alchimia: ſecretiſſimus, quem dedit
fratri ſuo Reinaldo.

ACCEſſIT ET JOANNIS DE RYPEſCIſſA
Libri lucis, ac Raymundi Lullij opus pulcherrimum, quod in-
ſcribitur Clavicula & Apertorium in quo omnia quæ in opere
Alchimia requiruntur, veniſſe declarantur, & ſine quo, ut ipſe
teſtatur Lullius, alijs ſui Libri intelligi nequeunt.

Opuscula ſtudioſis artis ſecretiſſimæ, ut ſummè neceſſa-
riâ, ita lectu iucundiſſimâ.

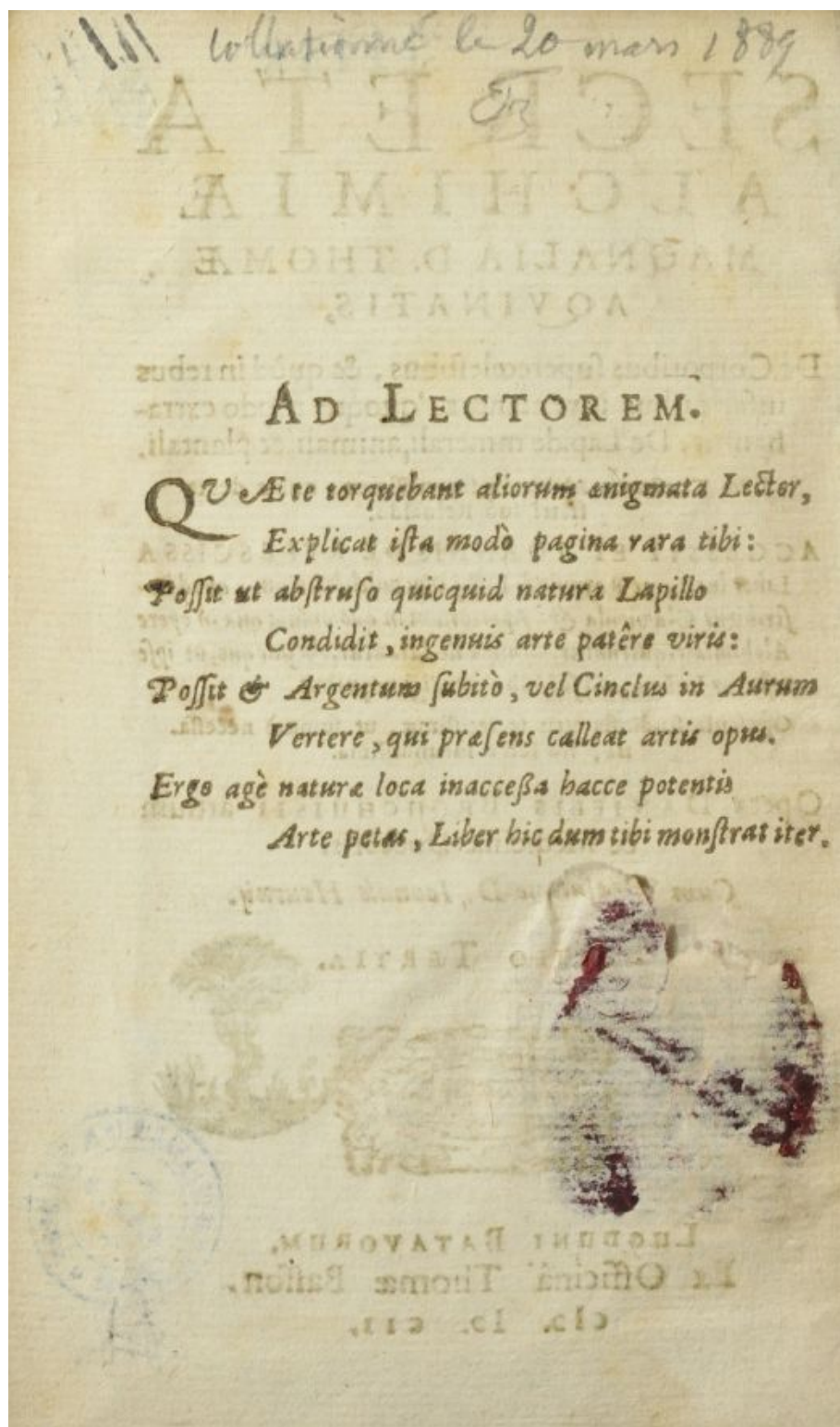
Opera DANIELIS BROUCHUISII artium
& Medicinæ Doctoris.

Cum Prefatione D. Ioannis Henrj.

LIBRO TERTIA.



LUODUNI BATAVORUM,
Ex Officinâ Thomæ Baſſon.
c12. 12. c11.



3

D. IOANNIS HEVR-
NII APVD VLTRAIECTEN-
SES MEDICI, AD CANDI-
DVM LECTOREM.

P R Æ F A T I O.

SI veterum scriptorum monumenta, ut sunt Olympiodori, Blamida, Zosymi, Hebes Mesues perscrutemur, ante niul-
ta secula apud Aegyptios (a quibus tanquam uberrimo
de flumine, tota politioris doctrina merces dimanavit.)
Chemica mysteria vixisse intelligemus; adeo ut hac sola liberan-
di ars praeclara primorum parentum ingenij exercitamen da-
tum videri possit, ideoq; capacior illorum mens divinarii re-
rum, illam omnibus honoribus decora vit; nobis peiore etate natis
paulatim senescente mundo, ac fecunda parentum seminis effeta
languente vi, disciplinarum minus nobilium excolendarum occasio-
nem reliquerunt. Interim tamen ne alta suorum ingeniorum agi-
tatione ac industria inventa Chemij ars (quam multo sudorum
madore ac mentis philosophica impulsu nacti fuerant omni laude
dignissimi viri) extingueretur, monumenta eius apud suos reli-
querunt; se enim non tam sibi quam posteris omnibus editos pu-
tabant, ac ad illorum sui labores omnes contulerunt. Quare in-
niores adhortans Razes dicit, Rogo te fili ut indefessa lectione
philosophiae libros scruteris, ut & eius filius esse & huius arcani
magisterij habere sagaciam merearis: qui enim in legendis libris
deses extiterit, in preparandis rebus promptus esse non poterit,
qui non potest de levi eum in praxi manus clarescere, nisi cuius
mens in theorica prius maceretur, ille enim ad operationes securus
accedit, cuius in mente plures operationum imagines resultant.
Sciebat hic vir doctus quantam antiqui scriptorum reliquissent,
ut nostro imbelli ingenio subsidium adferrent; & enim divinis ig-
nigilis praeclarioris industriae in nobis extinctis, nihil adiumenti
restabat,

restabat, quàm ut ex scripto senioris sæculi arcana artis intelligerent posteri, cumq; ut scribit Herodotus, Colchi originem traxerint ab Aegyptiis, secumq; tulissent vellera ovium, in quibus depinxerant olim hanc artem, non mirum fuit si tota Græcorum nobilitas ducere Iasone, ut hoc regi scriptum vellus eriperet, in præsentem sui internecionem se præcipitavit, eum tot procellis expositum tam vastum mare peragrandum esset, & cum tam feroci rege, populo draconibus ignivomis pestilentiore cincto manus conferenda esset. Nec discrimen vita hos terruit, nec longus navigandi labor, quo priscum parentum opus Oeta eriperent, suamq; regionem eo ditarent; quod & pulchrè præstiterunt; dum enim ad arte regni proceres docti erant, & potentissimis totius mundi Monarchis tam exiguum regnum formidabile erat, cum hodiè hac deleta ibi arte, etiam extremam tyrannidem qua opprimitur sibi existere nequeat. Aegyptum autem & Colchidem hac arte nobilitatas olim fuisse mirum nulli videri debet, & enim qui priorem mundum habitabant prisca parentes, a maiorem eius partem incoluisse constat, quæ scilicet fluminibus illis, sacro elogio celebratis terminatur, cui & adiacet Aegypti regio, illam & doctrina illorum ornata fuisse rectè putamus; tandemq; superveniente diluvio alveis fluminum confusis, quæ æneis scripserant columnis supermansisse, reliqua cum Noë ad Colchidem circa quam in monte Ararat arca constitit demigrasse. Vnde excellentioris mentis impulsu motus Abderita ille Democritus, ut natura abita intelligeret mysteria, opus quibus satis abundabat abdicavit, ac Indiam, Scythiam, Aegyptumq; pervacatus est, ac Dardanum Aegypti magi libros quos secum in sepulchro condiderat, effodit; in quibus aureum illud philosophiæ effudit flumen ipsa stupesciente natura: tandemq; omni disciplinarum genere refectus redit, ac libros spagyricos (quos & hodiè quodam in loco extare scio) conscripsit: Pythagoras eandem ob causam Aegypto adnavigavit, tamq; intimè hanc perscrutatus est scientiam, ut integrum suum ens auro tam crasse obduxerit, ut totum aurum indicatum fuerit. Plato ab Aegyptiorum sacerdotibus easdem artes didicerat; unde non mirum si viri philosophi olim aurum à principibus oblatum viris contempserint, cum regum regibus imperarent.

gavnt. At inſtar conſervatarum phalangium ſacramento aſtri-
 ctarum hoc indicium artis abdebant, non niſi AEgyptiorum ſa-
 cerdotibus, qui & ipſi ut quoque Hermes Trimegiſtus reges erant,
 aut regia ſtirpe nati, explorandum: & enim apud Perſas, AEthio-
 pes, Chaldeos, Indos, ac AEgyptios qui hanc artem exercebant,
 non erant ſycophanta, aut agyria plebei, ſed regio ſtemmate pro-
 creati viri, qui in omni philoſophiæ genere, adeo ut penetratis
 quoque ima vulgo abdita intelligerent, enutriti, ac Aſtologica
 artis ſecretioribus perſpectis ſagaciſſimi evaſerunt maritandarum
 impetu naturæ rerum natura conſtantium in-veſtigatores, ex
 quarum combinatione nunquam ſatis admirandos, plebeiſq; nun-
 quam perſuadendos effectus proferebant. Genetrix Numæ Pom-
 pilij admodum hiſ artibus docta, cum in illis enutrierat, adeo ne
 factus Romanorum rex Pythagora ſecretiores res conſcriptas ſe-
 cum ſepeliri voluerit. Hic autem in AEgyptio nata fuerant, unde
 & tanta copia auri ibi procudebatur, ut iuſtum ſepè Romanis in-
 tulerint bellum, ita ut Diocletianus Imperator fomitem contagij
 bellici nullum intellexerit alium, quàm hunc auriferi rivi fontem.
 Hinc cum Alexandriam occuparet, omnia Chemica ſcripta vul-
 cano dicavit. ne opibus inde auctis Romanum imperium bello con-
 ſcinderent. Nec Romanus Imperator ut horum ſcripta deleteret,
 octo meſes obſediſſet Alexandriam, nec divinis pradiſi ingenij
 viri tot labores ac pericula aduſſent, ni quid recòdita ac remotio-
 ris divinitatis illis artibus calari impulſu rationis advertiſſent.
 Intelligebat Orpheus, & ex illo Timæus, Pythagoras, ac Plato natu-
 ram rebus indidiſſe cunctis quaſdam occultas & ſeminaras ratio-
 nes, quibus cū data eſſet magna opportunitas, ut ſeſe liberare poſſent
 vinculo elementaliquo ſtringebantur, prorumperent ad mirandos
 ſuos edendos effectus: Longa enim rationum ſerie obſervarant,
 ineſſe univerſis rebus quibuſdam conſortij ſemina congenita, quibus
 ut matureſcant crudiora ſe allici patiuntur, ut perfectiore lumine
 aſſentur, ut argentum vivum auro prolicitur, ferrum magnetæ:
 ſic aliæ natura productæ res, extra viſibilem contractum mutuo
 ſeſe alteratione afficiunt, quò cuncta ſuis coloribus depicta mundo
 ornatiffima ſplendeſcant. Tam arctis vinculis natura tenuioris
 has combinantur, ut ne minimum ſeſe corpori inferant, at ſpi-
 rituali

Vitali seu Sydereæ agitatione maximè interim quatiuntur, ut Leo
 qui nec tygrini nec elephantem pavet, imbellis galli aspectu exhor-
 rescit, nam tale illi semen disidij à natura cum gallo inest, corpus
 tamen eius non mutatur (cum supprimat id animosa vis, ut vis
 fortis iram) nec validè tremit, at animosus spiritus flaccescens
 bellum interim gerit, qui si oculis intueri possit, miram agitatio-
 nem sui obijceret, sic quadam amica rebus semina sese placidè iun-
 gunt, ac blādo amplexu perficiunt incredibili alacritatis lætitia, nec
 tamen sensu corporeo percipienda. Imò si Orpheo, Proclo, ac Theo-
 phrasto credimus, maior geminis sympathia est cum astris ac spi-
 ritibus quàm plantis; Vnde quæso id sensibus patet? nonne ob-
 nixus contenderemus Heliotropion Solis motui annuere, calendu-
 lam singulis Kalendis florere, pulegium Vergilijs stellis in collo tan-
 xi occidentibus florere, attamen Orpheus dixit Achatē adeò viri-
 bus pollere, ut etiam animos coniugum iungat, ac voti compotes
 reddat homines. Selenites albus Arabiæ lapis, varia ex luna motus
 incrementa ac decrementa sibi ponit. Sic occulto natura velami-
 ne quam plurima regi animadverterant illi, cuiuslibetq; rerum
 speciei peculiare semen ac astrale, quod ab omni liberum elemen-
 tali mole, quodq; nec eorum vi angeri nec tabescere posset obti-
 gisse, ut poli magneti: ac in eo divino semine aliquid intelligen-
 tiæ propriæ inesse, qua ad pulchrum ac sui perfectionem amore ac
 desiderio pulchri illius traheretur, quasi proprius quidam demon
 amatorius rebus inesset propagandi studiosus: At hunc Eudamo-
 nem opprimi, & elementorum mole obrui videbant illi natura
 rerum perscrutatores, at quo modo eum istinc liberare & abstra-
 here possent, ut freno corporeo excusso, liberiori in campo id spe-
 ctaculum ederet, ad quod cœlitus natus erat, ignorantes, totum
 terrarum orbem sibi peragrandum duxerunt: tandemq; spagyram
 artem nacti, cœleste id astrū rebus olim fermentatione illa magna,
 cum simul omnia condidisset Deus mixtum (antequam separasset
 cuncta) elicerūt corporeisq; vinculis solverunt, cœlestiq; impetu
 quas feminales sympathia purè corporibus elicerent formas adver-
 terunt, sicq; stipenda futuris edulerunt miracula seculis, adeò ut
 & hac rerum mulcebratione, spiritus in sui colloquiū evocaverint.
 Illi ut iam patet non erant Agyræa Sycophanta qui tam nobili
 mentis

mentis impulsu secretiora naturæ arcana scrutabantur, ac gnati
erant philosophia naturalis Astrologia: (cum Pythagoras Babylo-
niam quoque, ubi à Semiramis altissima constructa turri, mori Sa-
turni observabatur, ob Astrologicam cognitionem adiit) ac medi-
cina & cabala ut rectè lapidibus amussim admoventur, non a-
mussi lapides, ut illi fastidiant amussi analphabeti, spretis omnium
veterum in quibus emicuit naturæ lux monumentis, cum ut abun-
dè satis demonstravi, Cymerijs tenebris in nobis obumbratum sit
illud scientiæ lumen. Sed sagax natura, ne id quod semel magna
eduxit conatu pessundaretur, vel apogais planetarum mutatis,
vel coniunctionibus magnis docta in triplicitate celebratis, alijsq;
occultioribus motibus veluti classico intelligentia naturæq; demo-
ni dato excellentis ingenij indolem, in qua vel scintilla prisce divi-
nitatis emicaret, iterum renasci patitur, ut vel antiqua olim præ-
clare scripta ad præsentis temporis expolirentur ingenia, aut ut
velamine obducta. nudiora ac pulchriora viridioraq; in conspe-
ctum proponerentur, ut præsentis ævi apta essent vsibus. Sic ab
Adamo ad Hermetem Aegyptium artes devenerunt, eò quoq; ad
Colchidis reges abducta fuerunt, inde ad Græcum Pythagoram ac
Democritum profecta, nec ibi hæere perpetuò, sed una cum bellica
gloria ad Romanos translata fuisse. Et ut nihil cum ad summum
perveniri, natura crissim subterfugit, ita & magno hoc imperio
à Goris & Vandalis vastato exilio arrepto, Arabiam petierunt,
ubi à Gebeto & alijs philosophis alebantur, dum Græciani decre-
talium conditoris temporibus ferè Thomas hic noster de Aquino
omnibus philosophiæ coloribus ornatus, hanc Chemicam ex scripto
veterum philosophorum diligenter perlustrans, natura consenta-
neis inniti videns stabilimentis, ac altius quid vulgata philoso-
phia in naturæ recessu latere, nihil non fecit, ut tam divini arca-
ni compos redderetur, ac rei experimentum cepit, magno sui ut
ipse testatur corporis detrimento, ut nisi egestas illum eò abduce-
ret, ut inde vitæ levamen quærat, nunquam id sibi aggrediun-
dum de novo laboriosum opus putet. Certè tam clare hic auctor
rem docet, ut alij qui post eum scripserunt omnes id tantum egisse
videantur, ut suis ambagibus tam præclari hominis sententiam
obscurarent, Chrysorinum lapidem iam sese natos putantes, hoc

A 4

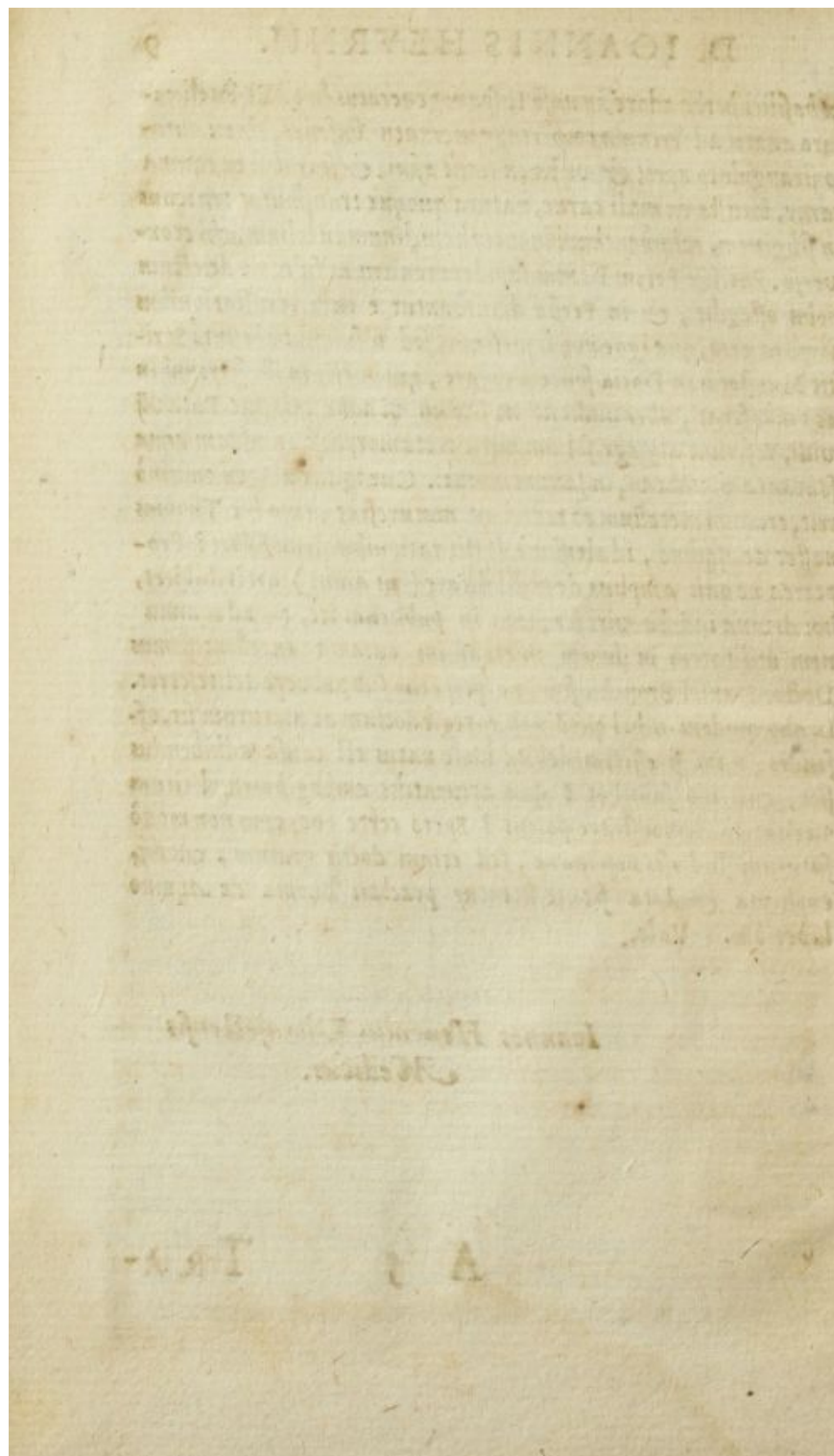
consecuto

consecuto tanti auctoris libello verè aureo, tam enim pulchra rationum serie tractat singula, tamq. ex imo philosophia adycti ad ductis rationibus, ut nullus dubitare possit, quin ex splendent illius phantasia profecta sint argumenta omnia; id enim viri maximam notam huic arti inussit, ut sub magnorum virorum nominibus, multi prolati sint subditij libelli, ea hic suspicio omnino absit. Tanta huius philosophi extitit sinceritas scribendi, ut & Theophrastus Paracelsus acerrimus huius artis propugnator, ei primas in hac re tribuat partes, laudibusq. omnibus cumulet. Quapropter qui huiusmodi doctrinae & studium & operam dicastis, non inanimibus sciolorum illis receptiunculis animum adhibeatis, quibus nil quàm iacturam temporis, ac auri voraginem experiemini herpys ipsi edaciorè; pura enim plerumq. sunt sophismata digna, quae in vituperationem veniant omnium hominum, ac ex natura & mundo pulsantur, inventa hominum μελαγχολία qui & hodie suos sequaces invenunt; & enim hoc deplorato saeculo ignavissimi quàm plurimi in hanc messem falcem inferunt, putantes lapidem ex chartaceis receptiunculis, ipsiq. ambiguis deceptionibus idiotarum fabricari, quibus ni plus salis accedat oleum perdent. Qui autem pulchre & ut aiunt lotis manibus hac sacra inire velit, rem ab imo naturae sinu, ut eam in eo posuit Deus, non minus animo quàm corporeis oculis intuebitur, imitationeq. illius tanquam Thesei filio ductus, Labyrinthum naturae ingreditur, ac pedem ponet in illam arenam, qua praeclarorum virorum impressa vestigia conspiciet. Id si praestiterit, vel in virtus ad divini numinis contemplationem trahetur. nam ut scribit Paulus divino afflatus elegio, Deus se ferè manibus in operibus suis tractandum praebe, id igitur fiet maxime cum magnalia eius crassioribus educta corporibus, terrestriq. mole libera conspexerit, ac usibus decentibus adhibuerit: nam ut alio loco scribit hic Thomas, Ars ista vel reperit hominem sanctum, aut reddit eius inventio sanctum. Nullo enim modo prohibetur quo minus arte imitatrice naturalium causarum, proferantur naturales effectus; sic ex herba producitur vitrum, ex bombycum semine si Maiali soli exponatur, serivomium vernam educi videmus, ac ex rebus inanimatis res viventes procreari, constat quotidiano experimento. Scorpium ut refert Holerius ex basi-

ex basilici herba odore, in naso Hispani generatus fuit. Et ex elixatura anatis ad serenum cooperta, generantur bufones, & ex vitulo strangulato apes, & vespa ex carne asini, & scarabei ex equina carne, locusta ex muli carne, natura quoque transmutat triticum in siliginem, calamentum in mentham, linum in lolium, & econverso. Parisijs Petrus Ramus lapidem tonitru ac fulmine deiectum nobis ostendit, & in Persia deturbantur è caelo conuersionibus corpora aerea, quæ igne non liquecunt, sed in fumum abeunt. Scribit Munsterus in Dacia fontem extare, qui iniectum illi ferreum in æs transferat, uber mulieris in saxum vi aqua evasisse Patavij vidi, referunt alij agrifolium mira metamorphosi cuiusdam aquæ fontaneæ virvida vi, in saxum mutari. Cur igitur alogon omninò erit, crudum metallum eò redigi ut maturescat; cum hic Thomas noster de Aquino, id altissimè ductis rationibus demonstret? Propterea ne quis amplius de possibilitate (ut aiunt) artis dubitet, hoc divina indolis viri scriptum in publicum ire, & ad communem utilitatem in lucem mittendum curavit excellentissimus Doctor Daniel Brouchusius, ne perpetuò sub pulvere delitesceret. In quo quidem nihil quod non egregiè doctum ac maturum sit, offendes; nam si effectus debita unde natus est causa adhibendus fiet, quis illo subtilior? quis accuratius ambagibus implicitam veritatem demonstrare potuit? Spero certè hoc opus non modò futurum studiosis non inane, sed etiam doctis gratum, quodq; explicata & lata fronte utentur præclari Thoma de Aquino laboribus. Vale.

*Ioannes Heurnius Ulerajectensis
Medicus.*

A 5 TRA-



11

TRACTATUS
D. THOMÆ DE AQUINO

Ordinis prædicatorum, de lapide
Philosophico, & primò de Corporibus
supercoelestibus.

CAPVT PRIMVM.

ARISTOTELES IN PRIMO METEORORUM ait, quòd pulchrum & laudabile sit investigare causam inventionis causarum, Sapientes enim videntes effectum rerum scrutantur causas. Nos autem videmus corpora cœlestia agere in elementa, & ex potentia materiæ unius elementi, utpote ex materia aquæ, educere formam aëris & ignis. Omne enim agens naturale, agit ut sibi simile educat, ut ignis agit in lignum & educit ignem, & loquor hîc de agentibus naturalibus principalibus. Videntur enim Corpora supercoelestia non sine elementi siue elementalis formæ materia esse, & maximè quia ad sensum videmus sphærâ planetarum simplicis oris fore naturæ, quàm ipsi planetæ, & planetas crassiora esse corpora & compositiora. Sed ad evidentiam istius veritatis, non secundum quod probavi de influentijs rerum naturalium. Et hoc optime Rogerius exponit. Omne agens naturale per similitudinem suam

suam agit, immittendo similitudinem illam in passum, quæ quidem similitudo non est diversa ab agente in specie, utpote si stappa ponatur juxta ignem, ita quod non iungatur igni, ignis sicut alia agentia multiplicabit speciem suam per medium, quæ species multiplicabitur, & recipietur in stappa per actionem ignis naturalem continuam & aptitudinem passibilitatis stappæ, vigorabitur in ea species quousque sit in completo actu ignis, propter quod patet, quod similitudo ignis non erat diversa ab igne in specie. Sed quædam res sunt valde activæ sua actione specifica, ita quod possunt educere per similitudinem suam, conformando & multiplicando similia omnino sicut ignis. Alia verò sunt, quæ non possunt sibi simile omnino actu educere in subiectum specie sicut homo. Non enim homo posset similitudinem quæ est in medio tantum conformare quod fiat in actu homo, quia homo alijs actionibus est occupatus. Vnde secundum quod probat Rogerius in libro de Influentijs, si homo haberet ita fortem actionem in similitudinem suam, sicut ignis, non est dubium quin illa species fieret verus homo, unde non potest dici, quod illa similitudo hominis sit omnino non homo, quia ipse ponit eam sub specie. Cum ergo corpora cœlestia agant in elementis, agunt per similitudinem suam. Cum ergo educant aliquid eis simile, & quasi eiusdem speciei, igitur cum educant ab elemento elementum, & elementis res elementatas, sequitur de necessitate quod habeant ipsi aliquid de elementis. Et ut plenius videas cogita hoc in sole qui educit ignem à corpore urinalis pleni aquæ & à corpore

pore

pore cristallo sphærico. Vnde scire debes, quòd licet agens secundum quod probatum est in libro de influentijs, multiplicat similitudinem suam per lineam perpendicularem rectam & fortissimam sicut patet in stuppa & igne, quæ primò iunguntur in puncto illius lineæ consideratæ perpendiculariter. Cum enim urinale plenum aquæ vel cristallus ponitur ad solem, radij solares qui sunt eorum similitudo, sicut patet si apponatur speculū quod videbitur ibi sol multiplicari per lineam perpendicularem rectam, quæ transiens totum corpus non frangitur in aqua, propter fortitudinē suæ actionis, & per lineas rectas non perpendiculares, aut quæ frāguntur in corpore urinalis, fiunt obliquæ in aqua & transiunt ad aliam partem, & coadunantur in puncto lineæ perpendicularis. Et ille punctus fit cōbuttibilis, ut si apponatur stuppa statim accendatur, ut patet hīc. Propter quod similitudo solis vel radius solis confirmatur, per continuam actionem solis efficitur ignis. Ergo sol habet in se naturam igneam, hoc autem in speculis comburentibus. Pono enim fieri speculum talis compositionis, de positionis, & formæ de chalibe politissimo, quòd tota una linea fiat combustibilis, ita quòd appositum vilæ vel civitati vel loco aliquo comburat eum incessanter. Sic dicit Arhan in libro de Speculis comburentibus. Propter quod manifestum est, solem & alia corpora supercœlestia non sine elementalī materia esse, nec propter hoc corruptibilia, nec gravia nec levia. Vnde distinguendum est de elementis, quia quædam sunt purissima, simplicia, non habentia virtutem transmutativam unum in reliquum, quia materia

eorum

eorum contenta est sua forma, & ista elementa possunt esse corpora supercœlestia: Nam ponimus ad literam aquam super firmamentum, & cœlum aqueum sive cristallinum. Similiter possumus dicere de alijs elementis, & ab istis elementis corpora supercœlestia esse composita per virtutem divinam aut intelligentiæ regentis ipsam. Ab elementis istis non potest generari gravitas aut levitas, ut dicatur terra illa gravis vel ponderosa, quia solùm inest terræ illæ crassæ & ponderosæ, & quasi elementariæ. Generantur tamen colores in corporibus supercœlestibus ab ipsis elementis. Cum enim corpora supercœlestia quasi sint deaurata, quasi ex hoc scintillantur ex radio percutiente ipsa, sicut scintum deauratum scintillat cum percutitur à sole. Sic ponit Astrologus credendo causam de scintillatione stellarum. Et quia talis color sive deauratio habet generari. Sic Isaac probat & Rogerius in libro de Sensu, ex aliquibus qualitatibus elementalibus, oportet in ipsis naturam elementalem fore. Sed quia illa elementa purissima sunt in suis naturis, & nonnullis accidentibus immixta, oportet quòd in ipsis corporibus sint corporaliter vel proportionaliter, quòd nunquam possint à reliquo superari. Nec de hoc miretis, quia ego per artificium naturæ cooperante separavi à quibusdam corporibus inferioribus quatuor elementa, ita ut singula haberem ad partem scilicet aquam, ignem & terram. & quælibet de per se depuravi accidentibus in quâtum potui quadam operatione secreta, tandem depurata coniunxi, & venit mihi quædam admirabiles res, quæ à nullo istorum etiam inferiorum elementorum subiungatur.

tur. Nam si semper staret ad ignem, nunquam combureretur, & nunquam transmutaretur. Non ergo miseris, si corpora supercœlestia incorruptibilia sunt, quantumcunque sunt ab elementis confecta. Non igitur dubium, naturam illā dictam multum participare corporis cœlestis. Vnde dicit Hermogenes qui triplex fuit in Philosophia, De eo aëre terræ cum ad perfectionem pervenissem, fuit mihi gaudium, quale nunquam fuit, videnti quintam essentiam sine elementalī materia, ut infrā dicemus. Plus habet de potentia pugillus ignis, quā centum aëris fortè, propter quod unus pugillus ignis fortè intrabit mille terræ. Pondera autem istorum elementorum quomodo haberent se in mixta ignoramus. Per artificium tamen natura cooperante vidi, quòd cum separassem quatuor elementa à corporibus quibusdam, & quodlibet de per se depurassem, in coniunctione ipsorum ponebam æquale pondus aëris aquæ & terræ. De igne verò ponebam, sextam decimam partem, & licet ista confectio sit ex elementis composita, tamen habet magis naturam igneam quā alterius elementi. Nam proiecta una parte super mille argenti vivi, sensimus quòd coagubāt ipsum, & rubrum efficiebat, propter quod merito apparet illam naturam habere aliquid de natura corporum cœlestium, nam in transmutatione habet se quasi per modum formæ vel agentis potentissimi.

De corporibus inferioribus, & de esse & essentia Mineralium, & primò de Lapidibus.

CAPUT

CAPUT II.

Nunc verò de corporibus inferioribus tractandum est. Sed quoniam hæc dividuntur in mineralibus, plantis, & animalibus, ideò de esse & essentia Mineralium pertractemus. Mineralia dividuntur in lapides & metalla: Esse ergo est eadem ratione in istis sicut in alijs creaturis, excepto quod esse essentia educitur in istis ad actum suppositi, & plures transmutationes quàm in elementis vel corporibus supercœlestibus, nam materia eorum est plurimis formis composita. Materia autem lapidum est aqua & immixta & grossa, sive habens multum de terreatate vel parum secundum puritatem lapidis. Vnde secundum quod dicit Aristoteles in libro Meteororum (alii tamen capitulum putant esse Avicennæ) terra pura lapis non fit, sed potius terra aquea, sicut videmus generari lapides in fluminibus, salem ex aqua salta quæ habet multum de terreatate, & lapidem per calorem solis & ignis. Est autem materia lapidis aqua grossa, agens autem calor & frigus congelans eam aquam, & essentiam lapidis in actum deducens. Natura enim lapidis reperitur in plantis, in animalibus, quos quidem lapides non sine magna virtute cōsideres: Alij namq; ipsorum congelantur in animalibus virtute caliditatis, & in multis alijs virtuosis lapidibus credens virtuosiores esse lapides, qui procedunt ex animalibus, quàm alios. Alij verò congelantur virtute minerali cooperante natura. Nam sicut dicit Aristoteles, quidam faciunt quandam aquam ex duabus aquis confectam, quam lac virginis appellant, & coagu-

coagulant ipsum in lapidem. Ita autem dicitur fieri ex liargirio dissoluto in aceto & aqua salis Alkali, cum quælibet aquarum istarum sit valde clara, ambae conjunctæ sunt immediate quodam affectu minerali una aqua spissa & alba sicut lac. Cum ista ergo imbibunt quod coagulare volunt in lapidem & coagulatur, utpote si calx argenti vel alterius corporis hujusmodi aqua imbuatur, postea in Kimia ad lentum ignem ponatur, fiet lapis, habet enim illud lac naturam coagulandi calces in lapides. Videmus etiam ex sanguine, ovo, & capillo & cerebro & alijs partibus animalium fieri lapides mirabilis efficaciam & virtutis. Verbi gratia, de sanguine accipiebatur sanguis humanus, & putrifiebat in fimo calido, postea ponebatur in distillatorio, & distillabatur aqua candida, ad modum lactis, postea augmentabatur ignis, & oleum distillabatur, postea faeces quæ remanebant in distillatorio rectificabantur ut albifierent ut nix, & affundebamus ejus oleum, & fiebat lapis clarus & rubeus mirabilis efficaciam & virtutis, ut valeret fluxum sanguinis stringere, & multas infirmitates expellere. A plantis etiam extraximus aquas, sic videlicet, comburebamus plantas in furno calcinationis, præterea convertēbamus calcem in aquam, & distillabamus & coagulabamus, & fiet lapis ille optimæ virtutis & efficaciam secundum virtutem plantæ, & diversitatem. Quidam etiam faciunt lapides per artificium, ut omnino videantur in omni probatione lapidum, lapidibus similes naturalibus, utpote faciunt hiacinthum similem hiacintho naturali, & saphirum similem alijs, qui quidem modus generalis est. Dicunt enim quod

B

omnium

omnium lapidum pretiosorum materia est cristallus, qui est aqua parum habens terreitatis coagulata per actionem fortioris frigoris. Molent enim cristallum super marmor, & imbibunt quibusdam aquis acutis, clarissimis, dissolventibus sua acuitate multoties molendo & desiccando, ut fiant quasi una natura, postea ponunt eam confectionem sub fimo calido, & ibi ad tempus convertitur in aquam, quam aquam distillant, ut clarificetur, & partes subtiliantur. Postea habent aliam aquam rubeam confectam ex urina puerorum & vitriolo calcinato rubeo. Similiter multoties distillant & conjungunt ambas aquas secundum pondera, & ponunt in fimo ut melius conjungantur, & simul distillant, & postea ad lentum ignem in Kymia congelant, & fit lapis omnino similis Hiacintho: & quando volunt facere Saphirum, habent secundam aquam factam cum urina & Azielmo [al. Azurino] & sic de alijs secundum diversitatem colorum, ex quibus omnibus patet naturam lapidum esse aquam, Agens autem in illam naturam esse calorem vel frigus, ut sit scilicet calor tenuis, vel frigus intensissimum quæ educunt ab ista materia formam lapidis in aquam suppositam vel sepultam. In lapidibus autem tria videmus sicut in alijs rebus, scilicet substantiam, virtutem, & operationem. Habemus judicare de virtutibus per operationes secretas efficacissimas & occultas in quibusdam lapidibus, sicut sunt operationes naturæ & corporum supercœlestium. Non enim est dubium quin habeant aliquid de virtute occulta corporum supercœlestium, & si de virtute aliquid & substantia habent, & non dicunt quod de substan-

substan-

8

substan-

substantia stellarum sint compositi, sed dicunt quod habent aliquid supra virtutes istorum quatuor elementorum, ut aliqui lapides participant aliquid de natura stellarum, sive corporum supercœlestium, secundum quod tetigi in tractatu de corporibus supercœlestibus. Quia separavi à quibusdam corporibus quatuor elementa, depuravi, & depurata conjunxi, venit mihi lapis tantæ efficacæ & virtutis, ut esset natura mirabilis, contra quem non habent potestatem elementa grossa inferiora, de quo Hermogenes (quem Aristoteles vocat patrem qui triplex fuit in philosophia, & perfectus omnino quoad substantiam scientiarum & virtutis earum & operationis earum) dicit, fuit mihi gaudium quale nunquam fuerat, videnti quintam essentiam super elementali natura de virtutibus inferioribus. Propter quod evidenter apparet, quod aliqui lapides aliquid habent de quinta essentia, & plenè & manifestè est notum, ratio est operantis hanc hodiernam artem.

De esse & essentia metallorum, & primò de eorum esse & essentia seu compositione naturali & esse suppositi.

CAPUT III.

Esse suppositi metallorum educitur à materia sui planetæ & naturarum, similiter & per artificium. Ergo cum sint septem metalla, quodlibet metallum educitur à suo planeta, videlicet Aurum à Sole, & vocatur Sol, Argentum à Luna, Ferrum à Marte, Argentum vivum à Mercurio, Stannum à Iove, Plumbum à Saturno, Cuprum & æs à Venere, & nominibus suorum planetarum nuncupantur.

B 2

De Ma-

De Materia Substantiali.

Materia substantialis omnium metallorum est argentum vivum, unde in aliquibus metallis est coagulatum debili congelatione, in aliquibus forti. Ita fit gradus in metallis secundum gradus actionis planetarum & sulphuris omnino puri congelati Argenti vivi & illa metalla in quibus parum congelatum vel terrestre, habent se per modum materiæ, & in potentia per comparationem seu oppositionem ad alia metalla, ut puta plumbum est argentum vivum terrestre parum congelatum, ex subtili sulphure & pauco, & quia actio sui planetæ est distans & debilis, habet se in potentia ad stannum, ad cuprum, ad ferrum, ad argentum, ad aurum. Stannum verò est argentum vivum clarum coagulatum parum à sulphure grosso & non puro, propter quod se habet in potentia ad cuprum, terrum, argentum, & aurum. Ferrum verò est argentum vivum grossum terrestre, ex sulphure terrestri valdè grosso, ex actione sui planetæ fortiter coagulatum, & ideo se habet in potentia ad cuprum, argentum, & aurum. Cuprum autem est coagulatum ex sulphure multo & argento vivo mediocriter grosso, cooperante suo planeta, propterea se habet in potentia ad argentum & aurum. Argentum quoque est ex sulphure albo, claro, subtili, non adurente, & ex argento vivo subtili coagulato limpido & claro, cooperante suo planeta Luna, & ideo solum se habet in potentia ad aurum. Aurum verò est perfectius omnibus metallis, & fit ex sulphure rubeo, claro, subtri-

subtili, non adurente, & ex argento vivo subtili & claro, cooperante sole fortiter congelato, ita ut etiam à sulphure cremari non possit, à quo omnia alia metalla cremantur. Patet ergo quod ex omnibus hijs metallis potest fieri aurum, & ex omnibus præter aurum potest fieri argentum, & hoc patet in mineris argenti & auri, a quibus etiam alia metalla extrahuntur, & ibi reperiuntur conjuncta cum Marchasita auri & argenti. Ex quo nulli dubium est, quod si permetteretur in actione naturæ ad tempus in aurum & argentum converterentur. Vtrum autem cum ex alijs metallis fit aurum, destruantur substantiales formæ aliorum metallorum, & quomodo hoc fiat, tractabimus in tractatu de esse & essentia rerum sensibilium, ibi tractabitur generaliter quod sit veritas.

De esse & transmutatione metallorum, & primò de ea qua fit per artificium.

CAPUT IV.

TRansmutatio etiam metallorum fit & per artificium, ut esse unius metalli in esse alterius transmutetur: Sanè potest illa potentia deduci in actum, quanquam Aristoteles vel Avicenna dicant, sciant artifices Alchimie nunquam species verè transmutari posse, sed postea sequi, nisi fiat reductio in primam materiam: Materia autem prima secundum quod dictum est omnium metallorum propinqua est argentum vivum, sed materia remota est aqua. Sed cum hæc reductio sit multum conjuncta naturæ, imò quasi utilis natura per artifi-

B 3

cium

cum adjuvatur, & ex hoc difficilis, & ex huiusmodi difficultate multi stulti facti sunt, per hanc scientiam expendentes juventutem suam, & facultates in vanum, seducendo postea reges & principes, & hoc adeo ut reges desperanda de veritate huius scientiæ, eam non perquirant nec scire appetant; tot enim libri erronei totque fatuitates, totque operationum diversitates ab istis ignorantibus scriptæ sunt, ut cum omnia tua operando per ipsa expenderis, de scientia desperando effectum minimè consequeris. Ego verò hæc omnia considerans, & quomodo reges habuerant operationes subiles, & vix aut nunquam potuerunt ad perfectionem pervenire, credidi hanc scientiam nihil fore: Sed ad me reversus, consideravi libros Aristotelis seu Avicennæ in secretis secretorum, & inveni eos vacuos ratione, quantumcunq; factum sive scientiam confuse & in ænigmat: aliquantuliter declarant. Consideravi libros contradicentium eis, & inveni eorum alie nationes similes: consideravi & principia naturalia, & inveni per ipsa posse fieri. Vidi namque argentum vivum penetrare & transire alia metalla, ut si contingas æs ex argento vivo mixto cum aliquanto de sanguine & argilla, penetrabit eum exterius & interius, & efficiet ipsum album, quamvis ille color non duret. Iam ergo argentum vivum habet mixtionem cum corporibus & penetrationem. Consideravi etgo quid si retineretur ne evolaret, & esset fixæ dispositionis cum corporibus, & faceret quod cuprum & alia corpora, non combureretur ab alijs quæ comburunt cuprum & non comburunt argentum, quod esset prout argentum & haberet potestatemalem. Sublimavi igitur argentum

gentum vivum multotiens, ita ut efficeretur fixæ dispositionis, ut scilicet non evolaret ab igne, quod sublimatum dissolvi in aquam, ut fierent reductio in primam materiam, & ex prædicta aqua calcem argenti & arsenicum sublimatum fixum multotiens imbui, quod totum dissolvi similiter in fimo equino calido, quo dissoluto congelavi, & evenit mihi lapis clarus sicut cristallus habens naturam sciendendi seu tundendi, penetrandi, & in corporibus retinendi, ita quod si parum huius super multum æris proieceris, statim ab eo educet formam argenti puri, quo nullum melius reperitur. Accipiebam autem ut in aurum cum converterem, rubedinem sulphuris nostri, bulliendo ipsum in aqua acuta super lentum ignem, quæ aqua efficiebatur rubea, quam distillabam per alembicum, & manebat in fundo cucurbitæ rubedo sulphuris pura, quam congelabam cum dicto rubedo albo, ita quod efficiebatur rubeus, & parum huiusmodi super multum æris projectum efficiebat aurum purissimum. Iste autem modus quem ego pono generalis est & occultus, nec pono eum propter hoc, ut aliquis incipiat operari, nisi fortè esset multum perfectus in modis sublimationum, distillationum, & congelationum, nec non in formis vasorum, & in quantitate & qualitate ignium. Vidi etiam apud Bealga sublimatum, quantumcūq; non fixum super cuprum projectum dealbat ipsum multum, in tantum, quod si medietatem puri argenti admisceas, habebis bonum argentum, sed tamen non purum, nam ab igne non exit album. Hoc idem facit Auripigmentum sublimatum, sed iste modus dictus est transmutare unum metallum in aliud.

*De esse & procuratione novi Solis & Luna
per virtutem sulphuris extracti
à lapide minerali.*

CAPUT V.

Est tamen alius modus nobilior transmutandi, scilicet argentum vivum in aurum vel argentum, per virtutem sulphuris rubei & albi, clarissimi simplicis non adurentis: secundum quod dicit Aristoteles in secretis secretorum, ubi ponit modum valde generalem & confusè, nam illud est absconditum sapientibus, & dixit ad Alexandrum, Divina providentia juvet te ad celandum propositum, & ad implendum arcanum, propter quod obscure tractabo, nominando res aliquas à quibus educitur talis natura ita potens & nobilis. Librum enim istum non edidi propter vulgares, sed propter perfectos. Hortor autem ne aliquis præsumat incipere opus, propter hæc quæ dicenda sunt, nisi sit multum peritus & expertus in principiis naturalibus, & multum discretus in modis distillationis, dissolutionis, & congelationis, & in ignibus maxime. Nescit homo qui velit hoc propter avaritiam præparare, sed cum discretione & diligentia agere. Est ergo quidam lapis mineralis à quo educitur huiusmodi virtus, scilicet sulphuris albi vel rubei clari, quod non aduritur, & educitur per separationem quatuor elementorum, & depurationem & conjunctionem ipsorum.

De operis mineralis enumeratione.

Igitur

Igitur in nomine Domini accipite de eo libram unam, & tritura fortiter super marmor, & imbue cum libra una & media purissimi olei olivarum communis philosophorum, ut fiat sicut pasta, quam pastam pone in sartagine physico super ignem, & totum dissolvetur, & cum videris spumam rubeam ascendentem, depone ab igne, quousque descendat, semper movendo cum spatula ferrea, & cum descenderit, iterum pone super ignem, & hoc toties iterando quousque fiat spissum sicut mel. Postea projice super marmor, & cito congelabitur, & fiet ad modum frusti carnis, aut sicut, hepar bene decoctum, quod incide ad modum unguis tui, in frusta, & habeas tantundem de oleo tartari quintæ essentia, & unā pone ad ignem in sartagine sua, & ferveat ibi quasi duabus horis. Postea pone in amphora vitrea lutata luto sapientia, & stet sic super ignem lentum tribus diebus & tribus noctibus. Postea pone amphoram cum medicina in aqua frigida per tres alios dies, tunc confectio- nem incide ac modum unguis tui, & pone in cucurbita vitrea, & superpone alembicum, & distilla aquam albam ad modum lactis; & hoc est verè lac virginis: cum aqua distillata fuerit, augmenta ignem, & in aliam amphoram extrahe. Et accipe aërem, & erit sicut aër purus pulcherrimus, quia in se continet ignem; & tunc remanebit terra in fundo cucurbitæ nigra, quam calcina in furno calcinationis, quousque fiet alba sicut nix, tunc redeas ad aquam quam distilla septies, quousque lamina cuprea ignita extincta ter, intus & extra dealbetur penitus. Hoc idem fac de aëre, hoc est de secunda

B s

aqua

aqua, in terra enim distillatione inuenies oleum, & totam tincturam sive ignem in fundo cucurbitae. Ideo reduc secundo & tertio, & serua oleum: deinde accipe ignem in fundo, qui est quasi sanguis niger & mollis, quem serua & distilla & reuerfa, & examina cum lamina sicut fecisti de aqua, & ecce nunc habes modum separandi elementa quatuor. Sed modum coniungendi ferè omnes ignorant. Accipe ergo terram, & super tabulam mundissimam vitream vel marmoream tritura, & da ei ad bibendum de aqua sua quantum ipsa est in pondere, quousque fiat sicut pasta, pone in alembico, & distilla cum igne suo, & ex ea aqua quae distillatur iterum illud quod in fundo cucurbitae inuenies imbi-
be, quousque suam aquam totam imbiberit: postea iterum da ei aërem quantum est ad bibendum, eundem ordinem seruando sicut cum aqua, & eveniet tibi lapis crystallinus, de quo si parum proieceris super multum argenti vivi, convertet eum in verum argentum, & ista est vis sulphuris albi non urentis, & completur tribus, scilicet terra, aqua, & aëre. Si autem acceperis septimam decimam partem ignis, & commiscueris cum hijs distillando & imbibendo sicut dictum est, eveniet tibi lapis rubeus, clarus, simplex, non adurens, de quo si parum super multum Mercurij proieceris, convertet eum in purissimum solem obrisum. Iste ergo est modus de lapide minerali, ut dictum est.

*De Lapide minerali, animali, & plantali
huius sextae divisionis vel tractatus.*

CAPUT

CAPUT VI.

Est & alius lapis qui secundum Aristotelem est lapis & non lapis. Est etenim mineralis vegetabilis & animalis rationalis, qui reperitur in omni loco & in omni tempore, & apud omnem hominem, quem debes putrefacere sub fimo, & putrefactum pone in cucurbita cum suo alembico, & extrahes elementa, eo modo quo supra, & conjunge, & eveniet tibi lapis minoris efficaciar & virtutis quam superior. Et non mereris quia dixi tibi quod putrefiat sub fimo equino calido, sic debet artifex attentare, ut si panem frumenti sub eo ad novem dies posuerit, efficietur vera caro admixta sanguine, propter quod credo Deum potius elegisse panem frumenti, ut in corpus substantiaretur, quam quicquam aliud, & forte ab isto possunt educi quatuor elementa, & fieri aliquod bonum opus. Ex omnibus ergo dictis patet, ex quibus est compositum, esse actuale superpositum mineralium, & quomodo non educitur per naturam solum, sed etiam per artificium Benedictus Deus qui talem dedit hominibus potestatem, ut imitator naturæ existens, species naturales commutare possit, & quod natura pigra hoc multis temporibus operatur. Ecce alij modi sunt transmutandi metalli quæ ponuntur in libris Rasis, Archelai, & in libro supremo præceptorum, & in multis alijs libris Alchymicis.

De modo operandi per Spiritus.

CAPUT VII.

Est etiam modus operandi per spiritus, ad quem sciendum, nota quod quatuor sunt spiritus, & dicun-

dicuntur spiritus, quia evolant ab igne, & habent naturam quatuor elementorum, & sunt hi. Sulphur quod habet naturam igneam, Sal Armoniacum, Argentum vivum quod habet spiritum aqueum, qui vocatur alio nomine servus fugitivus, Auripigmentum seu arsenicum quod habet spiritum terreum. Quidam operantur per unum istorum sublimando eum, & in aquam convertendo, & distillando, & congelando, & supra cuprum proijciendo, & convertit eum ut dicunt. Quidam verò operantur per duo istorum, quidam per tria, quidam verò per omnia quatuor, scilicet quemlibet istorum sublimando per se multoties, quousque sit fixum, postea quolibet per se distillando, dissolvendo in aquam cum aquis acutè dissolventibus multoties imbibendo, & iterum simul aquas omnes iungendo, & iterum simul distillando & congelando, habet lapidem album cristallinum, de quo si parum prœieris super aliquo metallorum, in veram lunam transmutaret. Et tunc quidam dicunt quòd ibi sunt quatuor elementa, & depurata. Quidam alij uno spiritu & cum corporibus, & quantumcumque hunc modum non probaverim, naturalis tamen videtur, & vereor & credo quod omnibus quasi ignotus sit, licet Avicenna in epistola sua ad patrem directa, hunc modum aliquantulum tangat. Ego verò cum locum ac tempus habebo, hunc modum probabo.

*De assignatione fermentorum Saturni
& aliorum.*

CAPUT.

Accipiantur ergo duæ partes Saturni si opus fuit ad Solem, & si ad Lunam, Iovis, & tertia pars Mercurij, & fiet Amalgama, fiet enim quidam lapis fragibilis quem multotiens super marinortitura, & imbibendo aceto acerrimo & aqua salis communis optimè præparati, vicissim imbibendo & desiccando, quousque maximam in se contineat aquarum substantiam, tunc ex aqua aluminis istius Iameni imbile, quousque fiat sicut pasta molli & pone ad dissolvendum, & dissolvetur totum in aqua, quam aquam distilla ter vel quater, & congela, & habebis lapidem qui converteret ad Lunam Iovem.

*De assignatione reductionis ad Iovem, sive
de modo operandi ad Solem.*

CAPUT IX.

AD Solem verò recipe vitriolum depuratum, & calcinatum rubeum, & dissolve in urina puerorum, & distilla totum, & hoc toties fac, quousque aqua sit valde rubea: tunc istam aquam coniunge cum supradicta aqua antequam congeletur, & ambas aquas sub fimo aliquibus diebus pone, ut melius incorporentur, & ambas simul distilla, & congela & habebis lapidem rubeum similem hincinto, de quo si unam partem super septem partes Mercurij proieceris, vel Saturni purgati & firmi, in Solem obrisum, habet enim quasi naturam fermenti. Reperientur etiam in libris aliæ operationis multæ
quasi

quasi infinitæ confusæ, quæ homines deducunt ad errorem, & ad suorum sine utilitate amissionem, & maxime in præparationibus, de quibus prolixum esset narrare. Ego autem non cupiditate lucri, sed ut viderem oculata fide mirabiles effectus naturæ, & causas eorum, non solum generales, sed etiam speciales & immediatissimas, non solum accidentales, sed etiam essentielles conspicerem, istorum multa probavi, & in separatione elemètorum à corporibus. Quod quidem opus est verum & perfectum, tamen tantum laborem & fectorem, ac etiam mei corporis imperfectionem sum perpeßus, ut disponerem hoc opus nullo modo nisi necessitate coactus iterum attentare: De mineralibus hæc dicta sufficiant.

Laus Deo.

TRACTATUS D. THOMÆ
de Aquino datus fratri Reilaldo, in
arte Alchimia.

TVIS ROGATIONIBUS ASSIDUIS,
charissime frater, superatus tractatum brevem
de arte nostra, certas regulas, operationes leves &
efficaces & tincturas verissimas continentem, pro-
pono tibi præpingere in octo capitula partium, vo-
lens te in tribus habere precatum: Primò quòd non
cures multum de verbis Philosophorum moder-
norum & antiquorum in hac scientia loquentium,
quoniam in capacitate intellectus & in demon-
stratione experimentalis, tota ars Alchymica sedem
sibi

sibi constituit. Philosophi verò calare volentes scientiæ veritatem, quasi omnia figurativè locuti sunt. Secundò noli pluralitates rerum appreciare, nec compositiones diversarum specierum, nam natura nunquam nisi sibi simile producit, quamvis ex equo & asino mulus generetur productione imperfecta, sicut quidam scientiam imitantes, ex pluribus quandam multiplicationem producant. Tertiò ne sis garrulus, sed pone ori tuo custodiam, & ut filius sapientum, margaritas ante porcos non proijcies. Cum Deo tuo pacem habendo finem ordinatum in opere tuo semper in mente præfige. Credas pro certo, quodd si dictas regulas mihi à D. Alberto traditas, ante oculos habueris, non oportebit te Reges & Magnates quærere, sed Reges & Magnates omnem honorem tibi impendent. Suspectus enim omnis in hac arte serviens Regibus & Plælati, cum ipse non solum ijs subvenire potest, verum omnibus indigentibus gradatim, quod autem gratis accepit, pro pretio nulli in æternum præstare debet. Sint ergo regulæ præfatæ in corde suo secreto signaculo indubitabiliter signatæ & sigillatæ, nam in superiori libro vulgaribus tradito, philosophicè locutus sum, tibi autem & filio secretissimo apertius de tua taciturnitate confisus scripsi.

De operatione.

CAPUT XI.

QUoniam secundum Avicennam in epistola ad Assam Regem : Nos quærimus substantiam veram

veram & unam facere ex pluribus coactam fixam, quæ super ignem posita ipsum sustineat, quæ erit penetrativa & ingressa, tingens Mercurium & alia corpora virissima tinctura cum pondere debito, cuius tincturæ nobilitas mundi thesaurum excedit universum. Nam una res nostra facit esse tria, tria duo, duo unum finaliter existunt. Quomodo tandem fit substantia una ut dicit Avicenna, habere oportet patientiam, moram, & instrumentum. Patientiam, quia secundum Gebrum festinantia à diabolo est: Ideò qui patientiam non habet, ab operatione manum suspendat. Mora est etiam necessaria, quia omnis actio naturalis, quam sequitur ars nostra, suum habet modum & tempus determinatum. Instrumenta verò sunt necessaria, non tamen multa prout in sequentibus patebit, quoniam opus nostrum in una re, uno vase, una via, secundum Hermetem, & una operatione perficitur. Quæ quidem medicina licet sit ex pluribus aggregata, est tamen una sola materia, nulla alia extranea indigens, nisi fermento albo vel rubeo, quare est pura naturalis in nullo unquam alio opere posita, ex quo in regimine operis, diversi colores secundum tempora apparebunt. In primis etiam diebus oportet manè surgere, & videre si vinea floruit, in subsequenteribus corvinum transmutatum in solitudine cæci, & multiplices colores, in quibus omnibus intensus color albus expectandus, quo habito, expectemus sine quoquoque errore Regem nostrum elixir vel pulverem sine tactu simplicem, qui lapis habet tot nomina quot sunt res in mundo: sed ut breviter me expediam, materia nostra sive magnesica est argentum

gentum vivum nostrum Minerale, urina puerorum duodecim annorum debite præparata, quæ statim venit de vena, & nunquam fuit in aliquo opere, & illud in opere magno quod scripsi vulgaribus, notavi terram Hispanicam vel antimonium, non tamen hic nota argentum vivum commune, quo aliqui multiplicatores utuntur & sophistæ, ex quo si aliquid fit, dicitur solum multiplicatio, modicum tamen tingit respectu magisterij, quamvis dabit largas expensas, & si placebit laborare in illo, invenies in illo veritatem, sed requirit longam digestionem. Sequere ergo Divum Albertum Magnum magistrum meum, & labora cum argento vivo minerali, & ipsum est operis nostri perfectivum adustionis, salvificativum & fusionis effectivum, cum enim figitur, est tinctura albedinis vel rubedinis uberri- mæ refectionis, fulgidi splendoris, & non recedit à commixto quod est amicabile metallis, & medium conjungendi tincturas, quoniam commiscetur cum eis in profundum ingrediens & penetrans naturaliter, quod est adhæret eis.

De Mercurij compositione & eius separatione.

CAPUT III.

ET quamvis ex Mercurio nostro solo opus nostrum perficitur, indiget tamen fortamento rubeo, vel albo, miscetur ergo facilius cum Sole & Luna, & fit unum cum eo, cum ista duo corpora magis participant suam naturam, ergo sunt alijs perfectiora. Ratio est, quia corpora sunt majoris perfectionis, quæ plus de Mercurio continent, Sol ergo &

C

Luna

Luna plus de eo continentes commiscuntur ad rubeum & album, figuntur in igne stando, quoniam ipse Mercurius solus est ille qui perficit opus, & in illo invenimus omnia quibus ad opus nostrum indigemus, cui nihil extraneum debet adiungi, Sol & Luna sibi non sunt extranea, quoniam ipsa rediguntur in operis inceptione in suam primam naturam, id est Mercurium, quare ab illo sumpserunt suam originem. Quidnam autem nituntur ex solo Mercurio, vel simplici Magnesia complere opus suum, lavantes eum in aceto acerrimo, coquentes in oleo, sublimando, asando, calcinando, distillando, quintam essentiam extrahendo, cum elementis, & alijs infinitis martirizationibus ipsum Mercurium torquentes, & suis operationibus credentes aliquid magni ex eis inveniri, finaliter modicum lucrum inveniunt. Sed crede mihi, fili, quod totum magisterium nostrum sit solum in regimine ignis, ex capacitate industriæ. Nos enim nihil operamur, sed virtus ignis bene re-cti lapidem nostrum operatur modico labore, & paucis expensis, puta quod lapis noster cum fuerit ut suam primam naturam, scilicet in primam aquam vel lac virginis vel caudam draconis semel solutus, tunc ipse lapis seipsum calcinat, sublimat, distillat, reducit, lavat, congelat, & virtuti ignis proportionati, seipsum perficit in unico vase sine alterius manuali operatione. Agnosce ergo fili, quomodo philosophi de manualibus operationibus figurativè locuti sunt, ut ergo securus sis de Mercurij nostri purgatione, vera docebo operatione Mercurium nostrum communem levissimè preparari.

Reci-

Rēcipe ergo Mercurium mineralem, sive terram Hispanicam, Antimonium nostrum, vel terram nigram oculosam, quæ omnia idem sunt non inferiora sui generis, & qui prius in nullo opere sic positus libras quinque & viginti ad plus, & fac ipsum transire per pannum lincum spissum tribus vicibus, deinde fac ipsum transire per corium leporis, & ultimò fac ipsum transire per pannum lincum spissum, & hæc est lotio vera, & attende si aliquid remanet in corio de eius grossitie, seu aliqua spissitudo sordiei vel fæcis, tunc ipse Mercurius non valet pro opere nostro. Sin autem nihil appareat tibi, bonus est, & nota quod cum isto Mercurio, nullo sibi addito, potest utrumq; opus perfici.

De modo Amalgamandi.

CAPUT XVI. **Q**uoniam ex solo Mercurio nullo extraneo addito opus nostrum perficitur, idè de modo componendi Amalgama breviter dictum est. Quidam verò hic malè intelligunt philosophos, quia credunt ex solo ipso Mercurio sine sorore vel compari eius, opus perficere. Ego autem tibi dico securre, quod cum Mercurio & compari eius labores, & Mercurio nihil extranei addas, & scias quod aurum & argentum non sunt extranea Mercurio, imò vicinius participant suam naturam, quam alia quævis corpora. Idè reducta in suam primam naturam, dicuntur sorores & compares Mercurij, ex sua compositione & simul fixatione.

C 2 lac

lac virginis emanabit, si locum istum clarè intellexeris. Et si cum Mercurio nulla re extranea addita operatus fueris, consequeris optatum.

De compositione Solis & Mercurij.

CAPUT. V.

Recipe solis depurati communis, id est, in igne calefacti, quia fermentum rubedinis est, uncias duas, & incide in frustra parva, cum forcipe addito Mercurio uncias decem & quatuor, & fac Mercurium fumigare in tegula, & solve in eum Solem, & move cum baculo ligneo, donec Sol benè solvatur & misceatur, & tunc totum funde in aquam claram, & in una scutella vitrea vel lapidea, & lava sæpius tergendò & mutando tam diu, quòd nigredo tota ab aqua recedat, tunc si advertere vis, vox turturis audita est in terra nostra, qua mundata fac amalgama per corium transire superius bene legatum, exprimendo totum amalgama absque uncijs duabus, & remanebunt in corio uncia decem & quatuor, & illæ quatuordecim uncia sunt res apte ad nostram operationem: & attende quòd debet esse nec magis nec minus quam uncia duæ totius materiae in corio remanentis. Si esset plus diminue, si esset minus adde. Et istas duas uncias expressas, quæ dicuntur lac virginis, reserva ad secundam operationem. Ponatur ergo materia de corio in vitrum, & vitra in furnellum superius descriptum, & lampade accensa infra, ita continuè ardendo nocte dieque quòd nunquam extinguatur, & flamma semel inclusum recto tramite percutiat, non tamen ollam tangat
omni-

omnibus partibus furnelli bene lutatis similiter. Si autem post mensem vel duos inspicere volueris flores vivi & colores principales, puta nigrum, album, citrinum, & rubeum, tunc sine aliqua operatione manuum tuarum regimine solius ignis manifestum erit absconditum, & absconditum manifestum fit. Quare materia nostra seipsam ad perfectum elixir perducit, vertendo se in pulverem subtilissimum, qui dicitur terra mortua, vel homo mortuus in sepulchro, vel magnesia siliens, quod spiritus in eo occultatus est in sepulchro, & anima quasi recessit. Permite ergo stare tunc à principio usque ad sex & viginti septimanas, & grossum tunc factum est gracile, leve ponderosum, asperum molle, & dulce amarum; conversione naturarum, virtute ignis occultè completa. Cum ergo videris pulveres tuos exsiccatos, & si probam & expensas desideras, tingent: postea docebo unam vel duas partes, quoniam una pars operis nostri solum septem tinget Mercurij bene puagati.

De amalgamatione ad album.

CAPUT VI.

Eodem modo processus fit ad album, id est lunam, hoc est fermentum albedinis, cum septem partibus Mercurij purgati miscueris, in eodem modo sicut & rubeum fecisti procedas. Nam in omni opere albo, nihil intrat nisi album, & in omni opere rubeo, nil nisi rubeum intrare debet: ex eadem enim aqua nostra fit rubeum & album, diverso tamen fermento addito, & tempore supradicto

prædicto elapso, potest tingere ad album super Mercurium, sicut ad rubrum fecisti. Nota tamen quod Argentum solutum in ista materia est magis utile, quam argentum massale, quia habet in se mixturam quarundam fecium Mercurij, & debet amalgamari cum Mercurio frigido, & non calido. Alioquin hoc operando maxime errant, solventes amalgama in aqua forti ad ipsum purgandum, & si volunt respicere naturam compositionis aquae fortis, ipsa per hoc magis destruitur. Aliqui volunt etiam laborare cum sole vel luna minerali, secundum regulas huius libri, & errant, dicentes quod sol nullam habeat humiditatem, & calidus in manifesto, & ideo optimus, unde quinta essentia extrahitur subtili ignis ingenio in vase circulationis, quod dicitur Pellicanus ab illo. Sol autem mineralis & luna habent fecum permixtum tantum fecis immunditatem, quod eorum purificatio ad nostrum valens, non esset opus mulierum & iustus puerorum, sed potius labores fortissimi viri senioris, solvendo, calcinando, & alijs operationibus magnæ artis insistendo.

De secunda & tertia operatione.

CAPUT VII.

In isto primo isto opere ad secundam practicam procedamus. Vbi corpus primi operis nostri cum cauda draconis, id est lacte virginis, additis Mercurio novo septem partibus super materia remanente, secundum pondus pulverum, Mercurio dico purificato & mundificato, fac transire per cornum, & re-

& retinere septem partes totius, lava & impone vitro & furnello, ut in primo opere fecisti, per totum regendo tali tempore vel circa, quousque videris pulveres iterum factos, quod iterum excipe vel extrahe, & si vis tinge, & isti pulveres sunt multò subtiliores primis, quare magis digesti sunt, eò quòd una pars tingit septies septem in Elixir. Tunc procedas ad tertiam practicam, sicut in prima & secunda operatione fecisti, & pone super pondus pulverum secundi operis Mercurij purgati partes septem, & pone in corio, ita quòd septem partes in totum remaneant ut priùs. Et iterum coque, & fac pulveres, qui quidem pulveres subtilissimi sunt, quorum uncia una tingit partes septies quadraginta novem, quæ sunt trecentæ & quadraginta tres partes, & hoc super Mercurio. Ratio est, quia quantò plus digeritur medicina nostra, tantò subtilior efficitur, & quantò subtilior erit, tantò penetrabilior, & quantò penetrabilior, tantò plus ingrediendo tingit. Pro fine huius notandum, quòd si non habet argentum vivum minerale, securè poteris laborare cum Mercurio communi, quia quamvis non tantum valeat, sicut iste, dat tamen largas expensas.

De modo operandi in materia seu Mercurio.

CAPUT VIII.

Cum autem tingere vis Mercurium, Recipe tegulam aurifabrorum, & line interiùs modicum cum sevo, & pone in eam secundam proportionem Medicinæ super lentissimum ignem, & cum Mercurius ceperit fumigare, projice intùs medicinam tuam

C 4

in ce-

in cera munda clausam, vel in papyro, & habeas carbonem ignitum fortem & latum preparatum ad hoc, & pone super os tegulæ, & da fortem ignem, & cum totum liquefactum fuerit, projice in cannam cum sevo linitam, & habebis solem vel lunam finissimam, secundum fermenti additionem. Si autem medicinam tuam multiplicare volueris, in fimo equino hoc fac, sicut te oretenus docui, ut scis, quod tibi non scribo, quoniam peccatum esset hoc secretum viris secularibus revelare, qui magis hanc scientiam propter vanitatem, quàm propter debitum finem & Dei honorem quærunt, cui honor & gloria in secula seculorum. Amen. Verùm opus illud quod vulgaribus stylo satis Physico conscripsi, a D. Alberto semel pro semper laborare vidi de Antimonio, & de terra Hispanica tibi nota. Sed quia magis lucri & temporis indebita expensio, consului tibi levius operandum, illud breve opus conscripsi, in quo nullus error modicæ expensæ, levitas operis, brevitatis temporis, & finis verè desideratus. Ex quo tu & omnes tui sine falso percipietis. Noli ergo te charissime, cum maiori opere occupare, quia propter salutis, & Christi prædicationis officium, & lucrando tempus magis debes attendere divitijs spiritualibus, quàm lucris temporalibus inhiare.

Explicit tractatus D. Thomæ de Aquino,
de multiplicatione artis, editus & datus
fratri & socio suo fratri Reinaldo pro
thesauro secretissimo.

LIBER

48

LIBER LV CIS
IOANNIS DE RV PESCIS SA
fratris ordinum Minorum.

CAPUT PRIMUM.

PRIMO CONSIDERAVI futura tempora, quæ prædicta sunt à Christo in Evangelio, scilicet de tribulationibus tempore Antichristi, sub quo Romana Ecclesia flagellabitur, & per tyrannos omnibus suis divitijs spoliabitur. Et quamvis Ecclesia Dei tunc sic fuerit desolata & confusa, à Christo tamen de tantis tribulationibus liberabitur. Quamobrem ad liberandum populum electum Dei, cui datum est cognoscere ministerium Dei, & magisterium veritatis, sine multiloquio volo dicere opus magni lapidis Philosophorum, tam ad album quàm ad rubeum, & hoc est contra consuetudinem philosophorum, qui ante nos fuerunt, qui propter malitiam & invidiam, artem istam proprijs filijs cælaverunt. Et intentio mea est p^{re} bonis sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & apertè breviter narrare totam eius veritatem.

De materia lapidus nostri.

CAPUT II.

Materia lapidis est una & eadem res, vilis precij, quæ ubique reperitur in aqua viscosa,

cosa, quæ dicitur Mercurius, & quoniam dicunt quoddam reperitur in vilibus locis, multi brutalium hominum qui non intelligunt secundum intentionem Philosophorum, istum lapidem in stercorebus quæsierunt. Et scias fili mi, quod materia præparatur removendo terreitatem quam habet Mercurius, & apponendo ei sulphur Philosophorum, quod non est sulphur vulgare, imò sulphur nostrum est invisibile, & ego suo nomine proprio nominabo, quod est vitriolum Romanum, quod quidam Philosophorum vocant magnesiā, & hæc duæ operationes sic fiunt.

De prædicta operatione.

CAPUT III.

Recipe Salpetræ, vitrioli Romani ana lib. j. id est libra una de quolibet tritorum & mixtorum, desicca in patella aurea ad ignem lentum, semper movendo ut humiditas recedat. Deinde recipe libram unam argenti vivi, de minera non de plumbo, & in aluta involutum experge super materiam vitri & salis petræ, calidam aliquantum, quæ per poros seminatur, & move materiam cum baculo, ut bene misceatur, ita quod nihil appareat de Mercurio, & pone in vase ad sublimandum super leni igne, si materia bene fuerit desiccata ore clauso: sit autem aperto, donec humiditas recesserit, quod cognosces cum lamina vel gladio posito super foramen, & postea fortifica ignem per duodecim horas, & in fine fac fortiozem, ut opus bene sublimetur, & vase infrigidato extrahere ipsum, & sic invenies Mercurium subli-

sublimatum album sicut nivem, & sic sublima
 ipsum Mercurium iterum cum ipsius facibus, & se-
 mel sine facibus, & sic in ipsa operatione fecisti
 duo, scilicet purgasti Mercurium a terreatate &
 nigredine sua, & humiditate quam habebat, &
 congelasti, & fecisti illum album sicut nivem, & feci-
 sti illum aptum ad molendum & commiscendum,
 & aptum ad digerendum in stufa sicca, & aptum
 ad convertendum ipsum in aquam, ut inferius dice-
 mus. Posuisti intra ipsum sulphur invisibile, quod
 est tinctura rubedinis, & est spiritus vitrioli Roma-
 ni, & cum ipso sit magnum adminiculum, quo-
 niam cum habeat ipse spiritus naturam tingendi in
 rubeum, & ad congelandum Mercurium in substan-
 tia, & facit ipsum album sicut nivem. Et hoc est il-
 lud quod magni Philosophi scripserunt, quod lapis
 noster fit ex Mercurio & sulphure preparatis & se-
 paratis, & de hoc opere & substantia dicit Magister
 Arnoldus in tractu suo parabolicè, nisi granum
 frumenti in terram cadens mortuum fuerit, & cetera.
 Intelligens pro grano mortuo in terra, Mercurium
 mortuum cum salpetro & vitriolo Romano, & cum
 sulphure, & ibi mortificatur, & ibi sublimatur cum
 igne, & sic multum fructus adfert, & hic est lapis
 maior, quem omnes Philosophi quasiverunt, &
 inventum absconderunt. Signum autem est, quod
 spiritus vitrioli sit incorporatus Mercurio, & quod
 Mercurius sublimatus dimittat multas faeces in
 fundo vasis, & ascendit spiritus vitrioli propter
 ascensus ingenium. Recipe acetum, & in eo extin-
 gue ferrum quater, postea mitte ibi dictum Mercu-
 rium sublimatum, & subtilissimè calcinatum, & ibi
 dimitte

dimitte usque ad album diem, & postea distilla prædictum acetum per filtrum bis aut ter, donec sit clarum, postea mitte in patella terrea vitreata ad lentum ignem, & faciet quandam cappam nigram desuper materiam illam, tunc illam nigredinem amove, & fac ignem donec acetum inde penitus exeat, & remanebit spiritus vitrioli in fundo vasis, in colore albo suavissimo, & sic habebis mercurium seorsim, & ex alia parte prædictum sulphur invisibile. Quamobrem a nobis ostensum est, quod argentum vivum sublimatum portat secum spiritum, & commovet sulphur lapidis invisibilis, & dicitur tinctura rubedinis. Et scias quod de Mercurio sive vitriolo non poteris extrahere sive separare spiritum supradictum Mercurij, & sic est præparatum & non fixum: Quare sic est necesse, ut extrahas ab ipso Mercurio quintam essentiam sic.

De secunda operatione, qua est, Reductio Mercurij sublimati in quintam essentiam.

CAPUT IV.

SECUNDA verò operatio est ipsius Mercurij sublimati, qui est albus ut nix, extrahe ab eo spiritum suum, quia quibusdam magis quinta essentia seu terra foliorum & terra foliata dicitur, & iste spiritus est incorruptibilis, paululum minus ut cælum, quamvis spiritus non sit fixus, imò sit violatilis, & sic necesse est. Extrahitur autem & separatur quinta essentia, scilicet spiritus Mercurij, hoc modo: Recipe libram unam salis petreæ, & tantundem vitrioli Romani, & fac aquam fortem ut scis, & tere

tere Mercurium præfatum subtilissimè, & dissolve ipsum in dicta aqua forti, super cineres calidos, in viola vitrea benè clausa, per duodecim horas, & si Mercurius noster dissolvitur; mitte in dicta aqua cum Mercurio dicto non dissoluto, scilicet septimam partem ponderis aquæ prædictæ de sale armoniaco trito. Et hoc est quoddam magnum secretum in hac arte, ibi pone cor tuum, superpone alembicum cœcum vesicæ, & distilla illum, & videbis ascendere per latera vesicæ spiritum Mercurij seu animam albiorem nive. Secundò fortifica ignem, donec Mercurium plenariè accendat, postea frange vas, & extrahe quintam essentiam seu spiritum Mercurij, & invenias species nigras combustas in fundo vasis, à spiritu Mercurij separatas, & in hac operatione fecisti duo. Primò separasti spiritum album Mercurij, qui erat terreus, corruptibilis, & imperfectus, & totum illud terreum combussit aqua fortis, & est quasi impossibile, quòd de realba instat nivis, extrahatur & separetur talis res terrestris & nigra. Secundò imbibisti dictum spiritum Mercurij de spiritu vitrioli, qui est in dicta aqua forti. Et hoc est illud quod dicit Magister Arnoldus, bibat quantum potest bibere per duodecim horas, eò quòd Mercurius dissolutus in aqua vitrioli, plus bibat ex spiritu vitrioli, sulphure invisibili, & dissolutio fit in duodecim horis. Secundò fac aquam novam fortem ut priùs, & in ea iterum solve quintam essentiam prædictam, & sublima, ut postrema vice fecisti, & remanebunt facies nigram in fundo vasis, sed non tantum ut priùs: & iterum teriò fac aquam fortem ut priùs, & dissolve quod fuit sublimatum & tertia
vice

vice post distillationem & sublimationem, inuenies faeces quasi paucas parum nigras, & tunc habebis quintam essentiam perfectam, quæ dicitur humiditas coniuncta quinta, nec potest alterari, nec igne perpetuo comburi, & fundetur in igne ut cera, & nunquam facit faecem, nec potest comburi aliqua aqua calcinativa, & habebis ex libra una unc. j. & non plus nec minus, & tunc habes totam materiam lapidis secundò separatam, incorruptibilem, volatilem, albam, albiorem nive, & ista est secunda operatio.

De tertia operatione, in qua preparatur quinta essentia dicta, & soluitur in aquam.

CAPUT V.

Tertia operatio hæc est, Recipe dictum spiritum Mercurij, seu essentiam quintam perfectè separatam, & mole subtilissimè eam super lapidem vitreum, & commisce cum una parte ipsius duas partes sulphuris vivi invisibilis, & pone in una tassa vitrea in furno physico, in stufa sicca ad digerendum, hoc est calcinandum in cineribus ad ignem carbonum, per octo vel duodecim dies, vel amplius, & ibi decoquitur, ut possit per seipsum in aquam dissolvi, quia aliter non dissolveretur, nec opus posset fieri perfectum.

De quarta operatione, in qua distillatur quinta essentia reducta in aquam.

CAPUT

CAPUT VI.

Quartā operatio est, ut recipiat Mercurium, vel dictam quintam essentiam cum vase suo, simul post digestionem in stufa sicca Physica, & pone in balneo Mariæ, & ibi dimittatur, donec totum in aquam dissolvatur, & ster cum capite alembici, & ascendit ab ea stilla roris madij [al. madidi] quæ dicitur aqua lucida, vitæ lachryma, lac virginis purissimi materia lapidis, ultima præparatione vel separatione perfecta, gusta ad linguam acetosa, volatilis non fixæ, incorruptibilis ferè, per digestionem in pulverem reducibilis, quæ à Phebro fuit cognita, & Hermes pater filiorum invenit, Rosarius intellexit ab Avicenna non ignorata, Magister Arnoldus de villa nova eam dictavit, & Magister Raymundus Lullius pariter. Qui quidem Arnoldus dicit, quod oportet ut filius hominis ascendat à terra in aërem, & ascendat in cruce alembici ut Christallus, & propterea dicit Arnoldus, quod vult ascendere in crucem, quando dicit, oportet filium hominis exaltari in crucem, id est in aërem, quod est in alembicum, & completa hac dissolutione, tunc habes tuam materiam perfectam, & si unam guttam proiecero super laminam candentem, dealbabit eam intus & extra. Et ita vidisti quod lapidis materia est una res, non simplex sed composita ex spiritu, scilicet Mercurij & spiritu vitrioli Romani. Quoniam spiritus dicitur sulphur invisibile, non vulgi sed philosophorum, qui est tinctura intrinseca rubedinis, quamvis alba videatur, experimento tamen rubea est, & propter hoc Mercurius indiget sulphure albo vitrioli. Ipsa igitur distillatione seu dissolutione completa, inveni-

invenies in fundo vasis elementa duo commixta, scilicet elementum aëris & ignis incombustibilia, nam remanet materia grossa combustibilis, & extraxisti ab ea elementum aquæ animatum anima spiritali, & tunc est sufficiens materia ad album specialiter, & conveniens ad rubeum, & si vis separare alia tria elementa ab invicem, operaberis per hunc modum. Recipe illas facies, tere, & pone ad digerendum in stufa sicca, ut prius fecisti, postea pone in balneo ad dissolvendum & distillandum ut prius cum igne fortissimo, & quod ascendit per ignem balnei, est elementum aëris in colore, id est in tactu olei albißimi, Recipe ipsum & serva, & postea transfer vas ad ignem sublimationis in cinere, & da ignem bonum, & ascendet per alembicum ignis rubicundus, in colore olei rubei. Recipe ipsum & serva ad partem, & ita habes à Mercurio sublimato quatuor elementa ab invicem separata. Primò elementum aquæ scilicet lac virginis ante ultimam materiam dissolutione in balneo distillatam in quarta operatione: Secundò elementum aëris, scilicet oleum resplendens albißimum, in balneo distillatum, facta ultima dissolutione: Tertiò oleum ignis rubeum, scilicet oleum distillatum ad ignem extra balneum: Quartò oleum seu elementum terræ habes in fundo utinalis nigerrimum aut carbonem, quod ut nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Intellexisti hoc totum? Nescio quomodo clariùs dici possit, scilicet de ista quarta operatione.

De

De quinta operatione, quæ est præparatio materiae seu lactis virginis ad album, per eius reductionem in pulverem.

CAPUT VII.

HÆc operatio est quomodo præparetur ad album, & quomodo lac virginis digeratur, & redigatur virtute ignis in pulverem tam subtilem, ut non sentiatur per tactum. Recipe igitur cum benedictione Iesu Christi, & aliqui philosophi dixerunt, quod capiatur animal cum toto suo sanguine & dicitur animal, quia crescit quando sublimatur, & quia habet animam sanguineam, videlicet spiritum vitrioli invisibilem supradictum, & pone in ampulla cum fundo rotundo, igneas ei collum & strangulæ, id est finge ipsum cum forcipibus, ita ut nihil possit exire, & pone laminam inter ignem & amphoram, quæ benè sit præparata, hoc est perforata, ne lac virginis destruaturs ab igne, & pone in furno philosophorum, ita quod habeat ignem ab omni parte æqualem, ne lac evolet per ignem inæqualem, & est magnum ministerium dare ignem temperatè, ne opus destruaturs, & tot carbones accensi ardeant, ita tamen ut manus hominis teneri vadat infra latera furni, & vas in quo est materia lactis virginalis fulgentis, & continuabis ignem, donec videris materiam denigrari, & gaude quia tunc principium digestionis habes, & continua ignem donec omnes colores transferint, & videbis materiam aliquantulum dealbari, & cum videris materiam optimè dealbatam, lapidem habes perfectum ad album.

D

De sex-

*De sexta operatione, rubificatione scilicet
lapidis albi.*

CAPUT VIII.

Operatio sexta lapidis donec lapidem iam completum ab albo perfici ad rubeum, nihil penitus addito vel remoto. Sic extrahe de vase prædicto, quod vocatur ovum Philosophorum, & Magister Arnoldus dicit, quod lapis noster est reclusus in ipso vase, ut Christus in sepulcro. Et accipe tunc partem unamistius pulveris, & serva eam ad partem, cum quo poteris convertere omnia metalla imperfecta in veram lunam, & aliam partem claude in vase supradicto ut prius, & fortifica ignem, ut Magister Arnoldus ait, qui dicit, quod postquam lapis pervenit ad perfectam albedinem, non metuit pœnas ignis, quoniam non est in eo periculum aliquod si dederis ignem fortem, quoniam sic est ei necesse. Cuius causa est qui se per ignem lentum digeritur, ad album non potest decoqui sulphur invisibile absconsum vitrioli, scilicet spiritus latens sub albedine lapidis, sed digeritur spiritus Mercurij in illo igne ad album, quapropter necesse est ignem augeri, ut attingat profundius, & digerat tincturam rubedinis, sulphuris vitrioli latentis, & faciat ipsum exterius per vigorationem ignis, & sic per vim ignis vertitur in rubeum, nihil ei aliud addendo, & sic ascendit de sepulchro clausis rex maximus, & resurrexit à mortuis, cum corona in capite fulgentissima, ut dicit Magister Arnoldus. Sed nota quod in duobus vasis, scilicet tale opus lapidis po-

dis potest fieri & operari ad album, & ad rubeum, cum uno igne & uno furno, nisi quod vas ad album extrahas albedine induta, & vas ad rubeum notabiliter aucto ut dixi & nota quod aliqui solum hoc operantur opus de lacte virgineo, & elemento igneo, & aërio non curant, & est opus eorum solummodò per nobilissimum lac virgineum: Aliqui commiscent tria elementa simul, unum pondus ignis, quatuor pondera aëris, octo pondera lactis virginis, & hic modus est fortior ad rubeum, debilior ad album, & istis tribus modis potest fieri simul in uno vase de solo lacte virgineo ad rubeum. Et in alio vase, ex tribus elementis, uno furno & uno igne. Et videbis si probabis diversis modis magna miracula, quæ collata sunt ab altissimo Deo, & de hoc opere nunquam fuit ante me alius qui ita clarè loqueretur veritatem. Etenim magni Philosophi quibus hoc secretum ac magisterium fuit revelatum, coniurati fuerunt horribili maledictione Dei, ut nulli hominum hoc opus divinum modo aliquo declararent, ne hoc secretum ad manus pravorum hominum deveniret. Sed ego non curo talium maledictionem: quare istud secretum non revelo hominibus nequam, sed revelo Ecclesiæ Dei, & perfectis Christianis, & Deum timentibus, ut succurrant pauperibus, & præcipuè Evangelicis, & Ecclesijs, ut viduas, pupillas, & orphanos visitent in necessitatibus & tribulationibus, & hæc est sexta operatio.

De septima operatione, quæ est de projectione

D 2

CAPUT

SEptima pars huius operis est practica virtutis istius elixeris scilicet medicinae perfectae, & virtus istius elixeris ad album est, quod convertit Mercurium, Iovem, Saturnum, Martem, & Venerem, in veram Lunam, & virtus medicinae perfectae ad rubeum est, quod praedicta corpora & lunam convertit in solem, & sic fit. Pone Mercurium in crucibulo, & calefac ipsum tam diu quod Mercurius quasi bulliat & fumet, postea projice super ipsum sic bullientem Medicinam albam, vel rubeam ut vis, & da ei ignem fortem, ac si velles fundere lunam & habita competenti decoctione, extrahe ipsum, & si haberet colorem multum, vel si esset frangibile, tunc est perfecta medicina, & tunc projice super alium Mercurium quousque color & maleatio tibi placeat, & super quot pondera cadat, experientia te docebit, quoniam aliquando cadet super multa pondera, aliquando super pauca, sicut unus modus operationis transibit alium, & prout est Magister artis. Super plumbum & stannum, projicitur medicina fusa, & augetur ignis ut supra. Super lationem, ferrum, & chalibem projicitur taliter, Primò super laminas igneas projicitur pulvis, & ponderatur ad recoquendum, aut illa corpora funduntur, & medicina projicitur in ipsa fusa, & haec corpora purgatione praecedenti non indigent, quia medicina est quasi ignis inferni, virtualiter consumens omnem imperfectionem cunctorum corporum, & convertit ea in suam naturam, quod est eis bonum & finis ultimus. Et aliqui Philosophi quando volunt operari ad lunam, projiciunt medicinam

cinam super æs aut ferrum, & quando est ad solem, proijciunt medicinam super solem purissimum fustum, & iste sol medicinatus est medicina, ad convertendum æs vel lunam in solem. Potest autem medicina dissolvi in balneo, & congelari ad ignem iteratis vicibus, & sic augetur virtus in infinitum.

De octava operatione, in qua tractatur de magisterio furni, & calcinatione Mercurij, Solis, & Lune.

CAPUT X.

Octava operatio huius artis continet magisterium furni calcinationis Mercurij, Solis, & Lunæ, & sic fit. Recipe lutum sapientiæ, scilicet creatam, sterus equi, & papyrum carminatum, & confice in simul, & fac furnum magnum vel parvum, sicut vis, qui habeat portas, ut sit latus illius unius palmi circum circa, & fac ei auriculas seu spiracula, per quæ fumus exeat, & non sursum ascendat, & postea accipe unam laminam ferream fortem, & adapta eam super caput dicti furni qui est rotundus, hoc modo, quod non claudatur totum os furni, sed dimittatur circa ipsum aliquod spiraculum parvum, unde calor posset exire, & super ipsam laminam aptabis aliquantos gotos, videlicet quantos volueris, & omnis hiatus habeat suum ovum physicum, ubi ponatur lapis ad digerendum, & in circuitu laminæ, sint quatuor laminæ adhuc ut teneant laminam aliquantulum à longè à lateribus furni, & sic facies fieri unam ollam aream vel ferream, aut de terra rotundam, & ita fit cooperculum
D 3 furni,

furni, quod posset elevari, & poni secundum quod erit necesse advidendum materiam: & nota quod dicta olla cuiuscunque materie sit, debet esse lutata intus & extra, ad hoc ut melius teneat calorem, & dicto cooperculo facies unam portam, per quam posses intronittere manum ad calorem furni, sicut predictum est, sed cave quod non tangat vas, quoniam est valde calidum & venenosum. Item nota quod quando posuisti materiam intus, tu debes lutare portarum [al. parietum] iuncturas cum luto sapientie, & panno lini, & hoc ut color non respiret, & non ascendant furni. Et hoc dicitur stufa sicca, in qua potes ponere omnes spiritus & medicinas, ad operandum seu digerendum, ad hoc ut in balneo possint dissolvi in aquam. Et iste vocatur furnus Physicus, quia illa lamina facit ascendere calorem diametraliter: similiter fac, quod latus laminæ non ascendat ad caput ollæ, ne ignis reverberet ad vasa ex medio aërem supra ciathos & tripodem, & fac quod ignis ei sit ab omni parte, maior enim ignis ascendit per tria foramina, quam per unum, & sic poteris ignes augere vel diminuire, secundum quod tibi videbitur. Nota quod super tripodem ubi hiatus est in lamina, potes aptare unam scutellam terream, & infra scutellam unum tripodem, & ibi ponere ovum philosophicum, & subponere aliam scutellam, & ita convenit duas scutellas levare vel erigere in aëre, ut non tangat latera scutellarum, &c.

De nona operatione, circa ordinem præparationis faciendæ.

CAPUT

CAPUT XI.

Operatio nona est, cum volueris facere proiectionem, sic facies. Recipe centum partes Mercurij cum sale & aceto lori, & pone in crucibulo super ignem: Cum autem coeperit fervere, pone unam partem huius elixiris dicto modo preparati, super centum partes illius Mercurij abluti, & fiet totum medicina super alium Mercurium ablutum. Deinde projice partem unam illius medicinae coagulatae super centum partes Mercurij abluti in crucibulo fermentis ad ignem, & adhuc totum fiet medicina. Postea pone partem unam istius medicinae ultimò congelatae, super centum partes istius Mercurij abluti, & fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio optimum, secundum quod fuit paratum elixir ad album vel rubeum. In nomine Domini nostri Iesu Christi, qui est benedictus & gloriosus in secula seculorum, AMEN.

SEQUITVR DESCRIPTIO ET FORMA FVRNI PHYSICI.

FURNUS iste totus altus erit pedes tres & medium, latus autem sesquipedem inclusive, & divisus, ut sequitur.

Primum furnus ita componetur, ut spatium quod cineres per cratem ferream desluant, altum sit pedem unum. A crate ferrea ad mediullium usque, spatium ubi focus instruitur, altum erit digitos novem. Altitudine itaque habitus duorum pedum minus digitis tribus, collocanda est in medietate tabula testacea vel ferrea, in cuius medio foramen rotundum sit, diametrum quatuor

D 4 digito-

digitorum habens, quâ fervor ignis in superiorem partem, ubi operatio fit, ascendere possit. Deinde supra foramen illud tria opercula exemptilia, paulò quam tabula, intermedia foramen latiora erunt, quemadmodum notatum est litera A. Quodlibet vero operculum quam rotundum foramen habebit diversum. In primo foramen erit digitorum trium, in secundo duorum, in tertio deniq; unus, ut subinde uno pro altero uti liceat, prout calor ignis mutationem operculorum exiget.

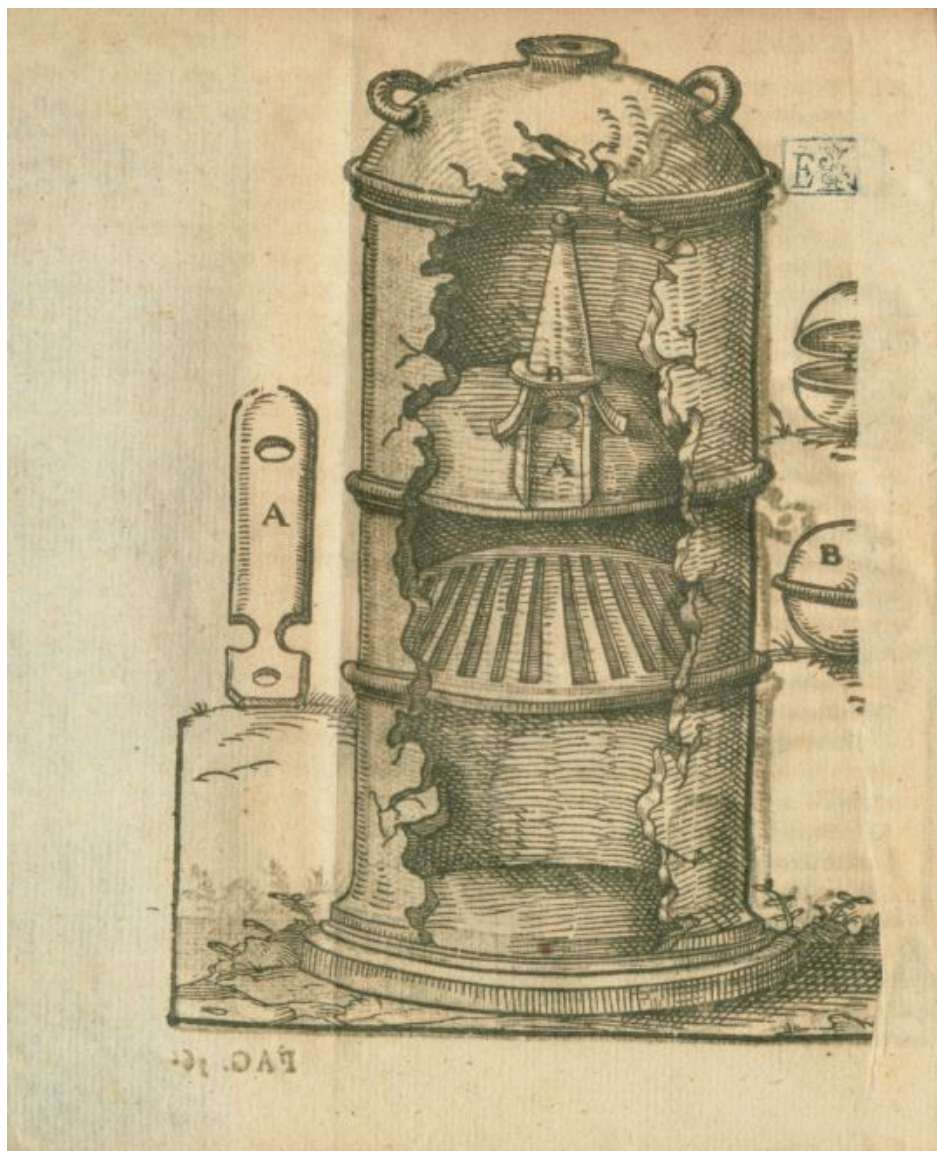
Spacium ubi operatio fit, à tabula nimirum intermedia ad supremum usq; tegmen, altum erit pedum unum & tres digitos. In isto autem spatio tabulæ intermedia, tripes testaceus aut ferreus directè supra foramen imponitur, quem idmodum notatur litera B, qui tripes in superiore parte latus erit digitos tres & mediam, altus vero sex digitos, cui vitrum impones, quod materiam omnem ad operationem destinatam contineat.

Supra istud spatium in quo operatio fit, operculum sive tegmen furni testaceum collocabitur, in formam dimidiæ sphaeræ sive disci tornatum, profunditate digitorum sex, quod ad latitudinem furni accommodatum sit. Istud autem tegmen supra in medio rotundum foramen habebit unius digiti, quâ calor ignis, num vehementior num remissior, explorandus sit.

Utuntur quidam in tripode signato litera B. globo fisso, cuius medietates sibi mutuo respondeant, uti litera B. in margine notatum est. Globus iste latus erit in medio digitos septem, ubi instrumentum quoddam aut vasculum includitur testaceum, quod Chimici Ovum appellant. Habes ergo perspicuum descriptionem & expressam effigiem artificii huius furni Chimici.

CLAVI-





CLAVICULA

RAYMUNDI LULLII MAIORIS

ricani, quæ & apertorium dicitur, in qua omnia quæ in opere Alchimia requiruntur, apertè declarantur.



NOS APPELLAVIMUS OPUS hoc nostrum Claviculam, quia sine hoc presenti libro nullus potest intelligere, quæ scripsimus in nostris alijs libris, in quibus totam artem complevimus, licet verbis obscurioribus p^o. ignorantibus. Scripsi multos libros & prolixos sub sectionibus & dijs obscuris, ut in nostro testamento apparet, ubi de principijs naturalibus egimus, ubi omnia sunt posita, quæ ad artem faciunt, tamen sub martello in p^o. textu Philosophia. Item in nostro cap. de ar. vivo Philosophorum, & in 2^a. parte test. de exuberatione minerarum physicarum, & in nostro libro de quinta essentia 1^a. de 5^a. ess^a. auri & ar. deinde in alijs libris à me factis, ubi tota est ars completa. Sed Secretum occultavimus pro posse. Caterum quia sine hoc secreto nullus potest ingredi mineras philosophorum, neque aliquid facere quod ipsi possit prodesse, quare iuvante altiss^o. cui placuit hoc secretum nobis revelare, sine ulla fictione artem totam declarabo. Et ideo cavete hoc secretum revelare improbis, sed vestris amicis intimis, quamvis nulli dare debetis, cum sit Dei Donum, qui hoc dabit

D s

cui

cui volet. Quod qui habebit, sempiternum habebit thesaurum. Cognoscite igitur per perfecta, imperfecta emendare. ☉ est pater omnium metallorum, & ☿ mater, quamvis ☿ claritatem recipiat à ☉. Ex istius duobus totum pendet magisterium. Sed quia metalla transmutari non possunt teste Avicenna, in mineralibus, nisi reducantur in primam materiam, quod verum est. Quod nisi reduces in argentum vivum, non vulgare, hoc est non volatile, sed fixum, vulgare verò est volatile, & planum frigiditate phlegmatica, & propterea indiget reduci per argētum vivum fixum, magis calidum & siccum, in contrarijs qualitatibus ac argentum vivum vulgare. Quare vobis consulo, ô amici mei, quod non operemini nisi circa ☉ & ☿. reducendo eos in primam materiam, sulphur, & argentum vivum nostrum. Idcirco filij, habeatis uti hac materia venerabili, & vobis iuro & promitto, quod nisi sumpseritis argentum vivum istorum duorum, vos tenditis ad practicam tanquam cæci sine oculis ac sensu. Quare filij rogo ambuletis in luce, oculis apertis & non tanquam cæci cadatis in foveam perditionis.

De differentia argenti vivi vulgaris, & argenti vivi Physici.

CAPUT PRIMUM.

NOs dicimus quod argentum vivum vulgare, non potest esse argentum vivum philosophorum, quocunque artificio prepararetur; quia vulgare non potest in igne detineri, nisi per aliud argentum vivum corporeum, quod sit calidum & sic-
cum,

cum, & magis digestum. Propterea dico nostrum
physicum magis fixæ esse calidiorisq; naturæ vulgari.
Et idè, quia argentum vivum nostrum corporale,
est conversum in argentum vivum currens non tin-
gens digitos, & quando commixtum vulgari iun-
guntur, & amplexantur se vinculo amoris absque eo
quod nunquam separentur ab invicem, veluti aqua
mixta cum aqua, quia ita est naturæ placitum. Ar-
gentum verò vivum nostrum ingreditur & commi-
scetur actualiter alteri vulgari, desiccando suam hu-
miditatem phlegmaticam, & tollendo frigiditatem
ex corpore denigrans tanquam carbonem, quod po-
stea in pulverem convertit. Nota igitur quòd argen-
tum vivum non potest eas operationes præstare, qua-
les nostrum physicum, quod in omnibus suis qualita-
tibus habet calorem naturæ veri temperamenti, &
propterea vulgare vertit in suam naturam tempe-
ratam: quin etiam aliquid aliud facit, nam post
suam transmutationem, convertit in purum metal-
lum, hoc est, in $\odot$ aut $\&$ prout est extensum, aut de
 $\odot$ & $\&$ ut ostenditur in secunda parte nostræ practi-
cæ. Præterea aliquid maius habet, mutat enim &
convertit vulgarem $\&$ in medicinam, quæ transmuta-
re potest imperfecta metalla in perfecta. Præterea
vulgarem in verum $\odot$ & $\&$, meliorem quàm de mi-
nera. Nota rursum quod unica nostri physici cen-
tum marcas facere potest, & usque in finitum cum
argento vivo vulgari, sine eo quod minera unquam
deficiat. Præterea aliud volo vos scire, quo $\&$ vulgi
non rectè miscetur neque perfectè cum corpori-
bus: nam spiritus non potest misceri cum cor-
poribus perfectè, nisi reducta fuerit in speciem
naturæ.

naturæ. Et idcirco cum voles miscere. ¶ aut ☉ in ☿ vulgi, sunt reducenda illa corpora in speciem naturæ, quod vocatur argentum vivum vulgare, per vinculum amoris naturalis, & tunc masculus iungitur fœmellæ. Quia argentum vivum est calidum & siccum actu, argentum vivum vulgare est frigidum & humidum passivè sicut fœmella, quæ continetur in suis domicilijs, cum calore temperato usque ad eclipsim. Suntque nigra facta ut carbonēs, quod est secretum nostræ veræ dissolutionis, & ex hoc tandem verè connectuntur inter se: ita quod nunquam separentur ab invicem, fiuntque pulvis albiſſimus, qui sunt masculi & fœminæ generari vero amoris vinculo. Hi autem libri multiplicabunt suas species in infinitum, nam de una uncia huius pulveris, tu facies ☉ infinitos, reduces in ☿ meliorem omni metallo de minera.

Extractio Mercurij à corpore perfecto.

CAPUT II.

REc. unc. j. calcis Lunæ appellatæ, calcinetur modo quo dicitur in fine nostri magisterij operis, quæ quidem calx teratur super porfidum in pulverem subtilem, quem pulverem imbibetis bis, ter, quater in die, cum optimo oleo tartari, facto eo modo quo dicitur in fine nostri desiccando solem quousque dicta calx absorbuerit de dicto oleo 4. aut 5. partes, plusquam fuit ipsa calx, terendo semper super porfidum, ut dictum est, & in fine benè deficcet calx, ut benè possit in pulverem redigi. Et quando fuerit benè pulverizata, ponatur in
metre-

metreto cum collo longo. Ponatis de nostro menstruali fœtenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & una salispetræ, & prædictum menstruum prius distilletur septies, & bene rectificetur, separando fœces terrestres in tantum, quod prædictum menstruale sit totum essentiale. Deinde lutetur benè metretum, & ponatur ad ignem cinerum, cum parvo igne carbonum, quousque videtis materiam bullire & dissolvi. Deinde sic supra cineres distilla, donec amiserit menstruum, & materia fuerit frigida totaliter. Et cum frigidum fuerit, vas aperiatur, & materia, quæ frigida est, ponatur in alio vase benè mundo, cum sua cappa benè lutata ad furnum supra cineres, & luto bene desiccato, fiat ignis paulatim in principio, quousque totam recipiatias aquam ipsius. Postea augeatur ignis, quousque materia benè fuerit desiccata, & spiritus fœtentes sint ad cappam, & in receptorio iam exaltati. Et dum tale signum videbis apparere, dimittatur vas infrigidari, ignem minuendo. Et post refrigerationem vasis extrahatur materia, & in pulverem subtilissimum redigatur super porfidum: ita quod pulvis sit impalpabilis, qui ponatur in vase terreo benè cœcto, & benè vitreato. Et post ponatur super dictum pulverem de aqua communi bulliente, movendo semper cum baculo mundo materiam, usque materia fuerit spissa sicut sinapi. Et move dictam salsam cum baculo, quousque videas apparere grana q̃ è corpore, & quod vobis appareat quantitas magna prædicti q̃ vivi, secundum quod posueris de corpore perfecto, id est de Luna, & dum habueris magnam quantitatem, interim projice desuper aquam bullientem:

lientem: & tandem movendo, quoad tota materia resolvatur in materiam similem argento vivo vulgari, tollantur terreitatis cum aqua frigida, & desiccetur per pannum: postea transeat per corium, & videbis mirabilia.

De multiplicatione ar. vi. nostri.

CAPUT III.

IN nomine Domini, Amen. Rec. & puræ tres grossos, in laminas tenues, & faciatis amalgama cum grossis 4. ar. vi. vulgi bene loti. Et quando Amalgama fuerit factum, tunc ponatur in parvo metreto, cum collo longo unius pedis & semis. Deinde Rec. ar. vi. nostrum prius extractum & reservatum à corpore lunari, & ponatur super amalgama de corpore & ar. vi. vulgi factum, perlutetur optime vas optimo luto, & dimittatur siccare. Hoc facto, moveatur vas quam optime ut amalgama bene possit permisceri, & quod ar. vi. permisceatur cum corpore. Deinde reponere vestrum vas in quo materia est, in furnello, ad ignem parvum carbonum, & huius ignis calor non excedat calorem Solis, quando ☉ est in signa ♋ quia alius calor excedens destrueret vestram materiam, & fieret fuga unius ab altero, & continuetur talis ignis, quousque materia fuerit nigra ad modum carbonum, & spissa ad modum pultis, & continuetur ignis istius gradus, quousque materia mutetur in colorem griseum fuscum. & ita griseo apparente, tunc uno puncto augeatur ignis, & fiat 2. gradus quousque materia incipiat dealbari, ad colorem nimis albissimum. Post fiat ignis usque
ad 3.

ad 3. gradum, continuando quousque materia fuerit alba plusquam nix, & convertatur in puros pulveres albiores cineri. Et tunc vos habetis calcem vivam philosophorum, & suam mineram sulphuream, quam tantum occultarunt Philosophi.

Proprietas calcis predictæ.

CAPUT IV.

Convertit ista calx & vulgi in pulverem albissimum in infinitum, qui potest reduci in arverum, cum aliquo de corpore &.

Multiplicatio huius predictæ calcis.

CAPUT V.

Rec. vas cum materia ubi pones uncias duas arvi. vulgi bene abluti & desiccati, postea vase bene lutato, repone ubi prius erat, gubernando & ministrando illi ignem 1. & 2. & 3. gradus, ut supra, quoad materia reducta sit in pulverem albissimum, & ita potes multiplicare in infinitum.

Reductio calcis vivæ in lunam veram.

CAPUT VI.

Habita ergo magna quantitate calcis vivæ seu nostræ mineræ, Accipe unum crucibulum non rectum, in quo pone unciam unam & puræ, & ipsa fusa pone desuper uncias quatuor pulveris tui in pilulas, pilulæ sint ad pondus quartæ partis uncie, & istæ ponantur vicissim super & fusam, semper continuando

tinuando ignem fortem, quousque omnes pilulæ sint proiectæ & fusæ simul cum ☿, & in fine fac ignem fortem, quousque totum benè incorporetur. postea projiciatur in canali, & habebis uncias 5. argenti puri, plusquam naturalis. & ita poteris tuam mineram physicam multiplicare ad beneplacitum.

De nostro magno opere ad album & ad rubeum

CAPUT VII.

Reducite calcem vestram vivam, ut de ☿ antea dictum est, in ar. vi. quod nostrum est secretum. Rec. igitur 4. uncias calcis nostræ, & reduc. in ar. vi. ut fecisti de ☿ De quo ar. vi. habeas ad minus 3. uncias, & pone in parvo metretæ de collo longo, ut antea fecisti. Postea amalgama de uncia una veri ☉ cum tribus unc. ar. vi. vulgi, & superpone ar. vi. ☿ movendo fortiter manibus tuis, ut misceantur simul omnia. Post vas benè lutatum pone, ut supra furnellum, faciendo ignem 1. 2. & 3. gradus. In primo gradu materia nigrescet ut carbo, quod tunc dicitur eclipsis ☿ & ☉ Et erit commixtio vera, unde gignitur filius sulphur, quod plenum est sanguine temperato. Post apparitionem ejus caloris, continua ignem secundi gradus, quoad materia fuerit grisea. Tunc continua ignem tertij gradus, quoad materia appareat albissima. Post auge ignem ad gradum quartum, continuando ut materia rubea appareat, ut cinaprium, & fiant cineres rubei. Hanc calcem reducere potes in ☉ finissimum, ut de ☿ supra dictum est.

Demo-

De modo transmutandi predictum minerale
in medicinam, transmutantem omnem speciem
metallorum in veram Salem vel Lu-
nam, etiam ar. vi. vulgi in meliorem
omni metallo de minera.

CAPIT V III.

IN prima solutione unum pondus supra C. in
2^a. supra M. & multiplicatur projectio, dissol-
vendo, congelando, sublimando, & fixando no-
stram materiam, quæ potest multiplicari sic in in-
nitum, quantitate & virtute. Rec. igitur de nostra
minera alba, & dissolve in nostro menstruali fe-
renti, quod in nostro test. vocatur acetum nostrum
album, in eo capite tibi diximus. Accipe de bono
vino bene sceo, in quo pones C. id est viridis, &
Cid est silispetra, verum ne erretis, pone 4. unc. de
nostra calce viva in menstruali ut dissolvatur, &
statim dissolvetur in aqua viridi. Item in 13. unc.
eiusdem menstruali ferentis, dissolvetur unc. 4. ar.
vi. vulgi bene loti, & ubi dissolutum fuerit ar. vi.
coniunge ambas dissolutiones simul, & vas bene
clausum pone in digestionem in limbo equino 30.
dies, quibus exactis, fac distillare in balneo, quoad
habebis omnia. Deinde Rec. in alio, ut inde oleum
extrahatur in igne carbonum, tunc materia resi-
dens erit nigra. Quam pone in furnello super ci-
neres ad distillantem per duas horas. Post refri-
gationem aperivas, & pone aquam distillatam per
balneum super. Lava bene. Destilla menstruum
per balneum, omnemque aquam, quæ ascendere
potest, & oleum per cineres ut supra fecisti. Et hoc

CAPIT

E

facien-

faciendo toties reiterabis, quousque materia remaneat sicut carbo, nigra in fundo vasis. Fili doctrinæ habebis tunc caput corvi, quod philosophi tantum investigarunt, sine quo in magisterio nihil fit. Idcirco fili, mente teneas divinam cœnam Domini nostri Iesu Christi, qui mortuus fuit, sepultus & tumulatus, & luce tertia resurrexit, in terram permanentem. Fili mente teneas, quod nullum ens potest vita perpetuari, nisi prius mortuum fuerit. Rec. igitur tuum corpus nigrum, & calcina in eodem vase per tres dies, & post mitte refrigerari, & aperiendo vas inuenies terram spongiosam, & mortuam, quam servabis, quoad oporteat facere conjunctionem corporis cum anima. Rec. aquam, quæ per balneum est distillata, & distilla sæpius, quoad sit depurata & reducta in materiam crystallinam. Imbibe igitur tuum corpus, quod est terra nigra, de sua aqua propria, paulatim torando & coquendo, quod corpus sit album factum, & multum splendens. Et tunc aqua est illi infusa, quæ vivificat & clarificat. Tunc da ignem vehementem in eodem vase suo lutato, ac sic velles sublimare q̄ vulgi per 12. horas. Aperi vas frigefactum, & reperiēs sublimatam materiam tuam albam, quam vocamus terram sigillatam. Nostrium corpus exaltatum & positum in magna dignitate, sulphur nostrum, nostrum, ar. vi. nostrum arsenicum, ubi servare debes nostrum, aurum, quod est nostrum fermentum, & nostra calx viva, & inter se gignit filium ignis qui est amor philosophorum.

Multiplicatio prædicti sulphuris.

CAPUT

CAPUT IX.

Pone illam tuam materiam in metreto forti, supra quam pone amalgama factum de nostra calce viva, quæ facta est in nostra prima practica, quam reducebamus in argentum. Fieri autem debet de tribus partibus ar. vi. vulgi, & una parte nostre calcis, misceatur simul, ut supra, & pone super ignem cinerum & videbis materiam moveri, tunc auge ignem, & in 4. horis fiet albißima sulphurea, quæ cum fixa fuerit, coagulabit & fixabit omne ar. vi. ut uncia una super 100. in medicinam veram, & rursus in mille, & usque in infinitum.

Fixatio prædicti sulphuris multiplicati.

CAPUT X.

Capiatur sulphur iam multiplicatum, deponatur in metreto, & ponatur oleum super, quod servatum fuerat in separatione elementorum, & ponatur usque sit mellis. Post super cineres ponatur ad fusionem, dando ignem primi gradus 2. & 3. ad albedinem usque. Tunc frange vas, & invenies laminam crystallinam albam. De qua pone super laminam calidam, & si fluat sine fumo, projice unum pondus super 1000. ꝑ. de prædicta, & totum convertetur in argentum. Et si medicina non fuerit fluens & fusibilis, deponere tandem in crucibulo, dando de oleo guttatim, quoad fluat ut cera, & tunc medicina vestra erit perfecta super 1000. & poterit multiplicari in infinitum.

Reductio medicina alba in Elixir rubrum.

E 2

CAPUT

CAPUT XI

Accipe igitur in Dei nomine quatuor uncias de lamina prædicta, & dissolve in aqua servata de lapide. Et cum dissoluta fuerit pone in balneo ad fermentandum per 9 dies, & capias duo pondere de nostra calce rubea, & projice in prædictum vas, & fermentetur per 9 dies, post distilletur in alembico in balneo, post super cineres, dando ignem primigradus, quousque materia fiat nigra, quæ est nostra secunda dissolutio, & nostra secunda Eclipsis, quam fecit Q cum A, quod est signum veræ dissolutionis, & coniunctionis masculi cum femella. Post auge ignem usque ad 2. gradum, ad citrinitatem materiae. Deinde fortificetur ignis quarti gradus donec materia fuerit fusa sicut cera, in colore hiacynthi, & est materia alta & regalis medicina, quæ promptè curat omnes infirmitates corporis aegri, & convertit omne metallum in aurum purum melius naturali. Et nos reddamus gratias Salvatori glorioso, qui in gloria cælorum regnat trinus & unus in æternum & ultra.

*Recapitulatio totius magisterij sub**forma brevis*

CAPUT XI

Omnia quæ tractavimus in hoc libro, didicimus esse vera, & testificamur, & cum oculis nostris vidimus, manibus palpavimus, tetigimus & fecimus, & huius recapitulatio totum nostrum magisterium cum brevi sermone & sine fictione complectitur. Nos igitur mandamus lapidem quem nominamus, ut subiles eum tam per ingenium natura

TUTAO

I I

tura.

tura, quam artis, & reducas in ar. vi. & huic ar. vi. ad
datur corpus album, quod est eiusdem naturae, &
decoquatur, quosq; veniat ad veram preparationem
minera. Et illa minera multiplicetur ad tantum velle
Et iterato prædicta materia reducat in ar. vi. &
dissolve in nostro menstrual, usque quo lapis fiat vo-
latis, ab omnibus suis elementis divisus. Et ultima
quod perfecte purgetur, usq; ad ultimam perfectio-
nem, tam corpus quam anima, quæ possit fieri ho-
na coniunctio corporis cum spiritu, de calore natu-
rali temperato. Et lapis efficiatur minera, & conti-
nuer ignis, usque in pulverem reducat album,
quem vocamus sulphur & ar. vi. philosophorum, &
tunc vigore ignis fixum sive volatile. In tantum
quod volatile evolet à suis terris grossis, & ascendit
in altum candidior nive, & fundalia projiciantur,
quia nihil valent. Tunc rec. sulphur nostrum oleum
prædictum, & multiplicabis cum suo dicto alca-
mico, quousque denuo reducat in pulverem album
candidiorem nive, & fixentur pulveres, multiplicati
ingenio tam naturæ quam practica, decoquendo
cum aqua, donec omnia mancant in examine ig-
nis fluentia ut cera sine fumo. Et addenda est aqua
primæ solutionis, qua solutione facta, addatur ali-
quod citrinum, quod est aurum per modum con-
iunctionis, cum distillatione totius animæ. Post de-
tur ignis 1. 2. 3. & 4. gradus, donec mutetur in co-
lore Hyacinthi veri, & fixi fluentis ac fundentis. De-
cimo si projicias unum pondus super 1000. 9 vulgi-
mutabitur in aurum finissimum.

Calcinaris Luna pro opere.

E 3

CAPUT

CAPUT XIIII.

REc. unciam & finæ de copella & ar. vi. uncias tres, & fiat amalgama, & primò calefiat argentum foliatum in crufibulo, deinde proijciatur ar. vi. movendo cum baculo, & calefiat utrumque benè. Deinde ponatur in aceto cum fale, simul terendo in mortario ligneo, & simul cum pistillo, abluendo & auferendo immunditiam, fic faciendo quousque demùm amalgametur. Deinde lavetur cum aqua communicalida & clara, poſtea tranſeat per pannum lineum mundum, & quod remanet in panno habens naturam corporis, iterum addatur cum tribus partibus ſalis, & una corporis, benè terendo & lavando, & coletur & calcinetur per 12. horas. Iterum tere cum ſale reiterando ter, & addendo ſal novum. Iterum pulveriſetur, donec ſit pulvis impalpabilis, & cum aqua calida lavetur, donec ceſſerit tota ſalfedo. Deinde deſtilletur per filtrum de cottono, & deſiccetur veſtra calx, & erit calx alba, & reponatur ad horam neceſſitatis, ne frigidi- tas tangat eum.

Ad faciendum oleum de Tartario.

CAPUT XIIII.

REc. bonum terrarum relucens in fractura, calcinetur in reverbero per 10. horas, poſtea pulveriſetur, & ponatur ſuper marmor, ad diſſolven- dum in loco frigido, ibi diſſolvetur in oleum liqui- dum. Et quando totus fuerit diſſolutus, deſtilletur per filtrum de cottono, & ſervetur nitidè pro imbibitione veſtræ calcis.

Menſtrua-

*Menstruale fixens, pro dissolutione calcis
nostre imbibita, cum oleo tartari, ut re-
aucatur in ar. vivum.*

CAPUT XV.

R Ec. vitrioli lib. ij. salispet lib. j. cinaprij unc. iij.
Rubificetur vitriolum, & pulverifetur, post
pone sal pe. & cinaprium, & tere omnia simul, po-
stea ponas in visis aptis ad distillandum benè luta-
tis. Destilletur lento igne primum, ut est opus, ut
norunt qui id egerunt. Hæc aqua destilletur sæ-
pius, proiciendo fæces quæ remanent in fundo cu-
cubitæ, & sic erit optimum vestrum menstruum sic
distillatum.

Aliud menstruum pro lapide dissolvendo.

CAPUT XVI.

R Ec. vitrioli ro. rubicundi lib. iij. salispe. lib. j.
cinaprij unc. iij. omnia illa simul terantur super
marmor. Deinde ponantur in grosso & forti metreto,
& ponatur aquæ vitæ rectificatæ septies, & ponatur
in fimo equino per dies 15. vase benè sigillato. Dein-
de ponatur ad destillandum igne lento, totam aquam
in receptorio. Postea augeatur ignis usque ad rubedi-
nem cappæ Deinde fortificetur ignis usque ad albedi-
nem cappæ, postea refrigescat vas, & auferatur rece-
ptorum, & optimè sigilletur eum cera, & servetur ad
necessitatem. Nota quod menstruum debet septies
rectificari per distillationem, fæces semper abijci-
do, antequam ponatur in opere.

F I N I S.



Alchemie facies, pro dissolutione calcis
 nostre impiorum, cum electis, ut re-
 spectus in ar. vivum.

CAPIT. XV.

Ecce virtus lib. ii. salis lib. i. cinis lib. i. iij.
 R. Rubricetur vitriolum, & pulveretur, post
 hoc sal. & cinis, & ter omnia simul, po-
 neretur in vas aptum ad distillantem bene luti-
 ta. Distillatur lento igne, ut est opus, ut
 notum qui ad regnum distillatur.
 Nota, proinde facies, ut in fundo cu-
 cubus, & facies opus, in alchemia sic
 distillatur.

CAPIT. XVI.

Ecce virtus lib. ii. sublimandi lib. ii. salis lib. i.
 cinis lib. i. iij. omnia illa simul, etantur super
 marmor. Deinde ponantur in grosso & forti mectro,
 & ponantur aqua vice rectificata, & ponantur
 in timo equino per dies 12. vase bene sigillato. Dein
 de ponantur ad distillantem igne lento, totum aquam
 in receptorio. Postea augentur ignis usque ad rubedi-
 nem caput. Deinde fortiter ignis usque ad albedi-
 nem caput, postea refrigerat vas, & auferatur recti-
 ficatum, & optime sigillatur cubus, & servetur ad
 necessitatem. Nota quod mectrum debet sepius
 rectificari per distillationem, facies semper apicem
 do, antequam ponatur in opere.

F I N I S

